

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE CHOJNA
NA LATA 2016 - 2022**

CHOJNA 2016

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
II. UWARUNKOWANIA PRAWNO-SYSTEMOWE.....	5
1. Spójność z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym	5
2. Podstawy prawne.....	6
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY CHOJNA.....	9
1. Dane demograficzne Gminy Chojna.....	9
2. Rynek pracy.....	12
3. Zasoby mieszkaniowe Gminy.....	13
4. Oświata i wychowanie.....	14
5. Kultura.....	18
6. Bezpieczeństwo publiczne.....	21
7. Ochrona zdrowia.....	23
8. Organizacje pozarządowe.....	24
9. Instytucje pomocy społecznej.....	27
IV. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	31
1. Bezrobocie.....	31
2. Ubóstwo.....	37
3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba. Sytuacja seniorów.....	41
4. Niewydolność rodzin w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.....	46
5. Przemoc w rodzinie.....	50
6. Uzależnienia.....	55
7. Bezdomność.....	59
8. Analiza problemów społecznych na podstawie ankiet.....	62
V. ANALIZA SWOT.....	66
VI. WIZJA I MISJA	70
VII. CELE STRATEGICZNE.....	71
CEL I. Wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz zapobieganie ubóstwu i marginalizacji rodzin.....	71
CEL II. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych ekonomicznie.....	75

CEL III. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych.....	79
CEL IV. Podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz zapobiegania występowaniu dysfunkcji oraz ograniczania ich społecznych skutków.....	82
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	87
IX. MONITORING I EWALUACJA.....	87
X. PODSUMOWANIE.....	88

I. WPROWADZENIE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Obecnie stale wzrasta zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej, co spowodowane jest zróżnicowanymi czynnikami, takimi jak: deficyt nowych miejsc pracy, redukcja zatrudnienia, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób niepełnosprawnych, migracja zarobkowa rodziców, czy eurosieroctwo dzieci.

Nie ulega wątpliwości, że dziś w dość skomplikowanej rzeczywistości istnieje wyraźna potrzeba budowania spójnej i trwałej polityki społecznej, w której określone priorytety będą realizowane z zapewnieniem dostępności do zróżnicowanych w zależności od potrzeb społecznych instrumentów pomocowych, a podejmowane działania oparte będą na zasadach programowania, subsydiarności, elastyczności i otwartości.

Warunkiem skuteczności podejmowanych działań jest przeprowadzenie rzetelnej diagnozy problemów społecznych, oceny posiadanych zasobów i deficytów a następnie usystematyzowanie tych działań tak, aby stanowiły konkretny plan postępowania.

Znowelizowana ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 roku, poz. 930 z późn. zm.) zobowiązuje samorządy gmin do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej w oparciu o opracowaną strategię jest jej uspołecznienie zarówno na etapie planowania, jak też realizacji. W rozwiązywanie problemów społecznych winny być zatem zaangażowane organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego, w tym między innymi podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe i także społeczność lokalna. Owo zaangażowanie musi być elementem zintegrowanego systemu i mieć charakter partnerski w stosunku do administracji, szczególnie na poziomie lokalnym.

Elementem uspołecznienia procesu budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chojna było powołanie Zarządzeniem Nr 489/VII/2016 Burmistrza Gminy Chojna z dnia 23 listopada 2016 r. Zespołu do spraw opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chojna na lata 2016-2022. W skład 15 osobowego Zespołu weszli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Drugim istotnym elementem uspołecznienia tworzenia Strategii było zaangażowanie mieszkańców Gminy w budowanie Strategii przez udział w badaniu ankietowym. Kwestionariusze ankiety, które trafiły do respondentów zawierały pytania dotyczące jakości życia mieszkańców Gminy Chojna i napotykanym problemów społecznych. W celu obiektywizacji pomiaru ankietę została opracowana przez zewnętrzną instytucję badawczą w wersji papierowej i elektronicznej. Analiza wyników pozwoliła poznać poziom życia w Gminie Chojna w ocenie mieszkańców, częstotliwość występowania różnych zjawisk oraz wyodrębnić obszary, które wymagają poprawy.

Dobrem nadrzędnym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chojna jest człowiek oraz jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia a w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Niniejsza Strategia ma charakter długoterminowy, została przygotowana na lata 2016-2022. Jest dokumentem otwartym, podlegać będzie stałemu monitoringowi i ewaluacji, co pozwoli na wprowadzenie zmian w realizacji poszczególnych celów i zadań w zależności od zmieniających się warunków oraz potrzeb społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chojna stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów w zakresie gminnej polityki społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNO-SYSTEMOWE

1. Spójność z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym

Zgodność Strategii z założeniami polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m. in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i programów krajowych.

Państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. W generalnych zasadach strategia jest dokumentem zgodnym z założeniami polityki społecznej UE. Do istotnych programów kształtujących politykę społeczną Unii Europejskiej należą między innymi:

- Polityka spójności na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - EFRR, Europejski Fundusz Społeczny - EFS, Fundusz Spójności - FS)
- Strategia Europa 2020
- Europejska Strategia Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu
- Europejska Strategia w Sprawie Niepełnosprawności 2010 – 2020

Wśród polskich dokumentów w obszarze polityki społecznej, które wpłynęły na zakres Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chojna na lata 2016-2022 znalazły się :

- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
- Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020
- Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020
- Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016
- Wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016–2020
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Na poziomie regionalnym Strategia zgodna jest natomiast z :

- Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020
- Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014 - 2020
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2020
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
- Strategią rozwiązywania problemów społecznych w powiecie gryfińskim na lata 2016 - 2022
- Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Gryfińskim w latach 2015-2017
- Programu pomocy osobom bezdomnym i przeciwdziałania zjawisku bezdomności w Gminie Chojna
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Chojna.
- Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2021
- Program Współpracy Gminy Chojna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

2. Podstawy prawne

Opracowany dokument stanowi wypełnienie zobowiązań ustawowych art. 17. ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ramy prawne działań planowanych na okres 2016-2022 zawarte są w zbiorze aktualnie obowiązujących przepisów, wśród których decydujące znaczenie mają ustawy:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016, poz.930 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016.446 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2016, poz.23 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2016, poz. 1870);
- ustawa z dnia 15 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2015, poz. 2082 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2016, poz. 1793);

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2013, poz. 966 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. 2016, poz.1610);
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. 2015, poz. 833 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016, poz. 963 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2016, poz. 645 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2016, poz.1828);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011 Nr127, poz. 721 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2016, poz.1817);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. 2006 Nr 94, poz. 651 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz. 1390);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016, poz. 575 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2016, poz. 546 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2016, poz.487 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2016, poz. 224 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2016, poz. 1518 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2016, poz.169 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U.2016, poz. 599 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. 2016, poz.162 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2016, poz.195 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. 2016, poz. 1255);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2016, poz. 157);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2016, poz. 785 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. 2013, poz. 982 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych (Dz. U. 2015, poz. 1705);
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2016, poz. 1860).

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY CHOJNA

Gmina Chojna położona jest w powiecie gryfińskim w południowo- zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w Polsce północno-zachodniej.

Jej najbliższe otoczenie stanowią gminy: Cedynia, Moryń, Mieszkowice – od południa, Trzcianko – Zdrój – od wschodu, Banie i Widuchowa od północy. Na zachodnim krańcu Gminy znajduje się granica Polski z Republiką Federalną Niemiec.

Przez Chojnę przepływa rzeka Rurzyca, która jest prawym dopływem Odry.

Chojna posiada dogodne połączenia kolejowe i drogowe.

Powierzchnia Gminy wynosi 333 km². Użytki rolne zajmują 166 km² a lasy 121 km².

Gmina Chojna ma status gminy miejsko-wiejskiej. Siedzibą Gminy jest miasto Chojna.

Gmina Chojna obejmuje 23 sołectwa:

Białęgi, Brwice, Czartoryja, Garnowo, Godków, Godków-Osiedle, Grabowo, Graniczna, Grzybno, Jelenin, Kamienny Jaz, Krajnik Dolny, Krajnik Górny, Krzymów, Lisie Pole, Łaziszczce, Mętno, Narost, Nawodna, Rurka, Stoki, Strzelczyn i Zatoń Dolna

oraz miejscowości niesołeckie:

Bara, Barnkowo, Boguszczyń, Drozdowo, Jelonki, Kaliska, Kuropatniki, Lisie Pola, Mętno Małe, Ognica, Ostrów, Pniewko, Przyciesie, Raduń, Strzeszewko, Trzeszcze, Wilcze, Wilkoszyce.

1. Dane demograficzne Gminy Chojna

Gmina Chojna stanowi **17,8%** powierzchni powiatu gryfińskiego i zamieszkuje ją **16,6%** ludności powiatu.

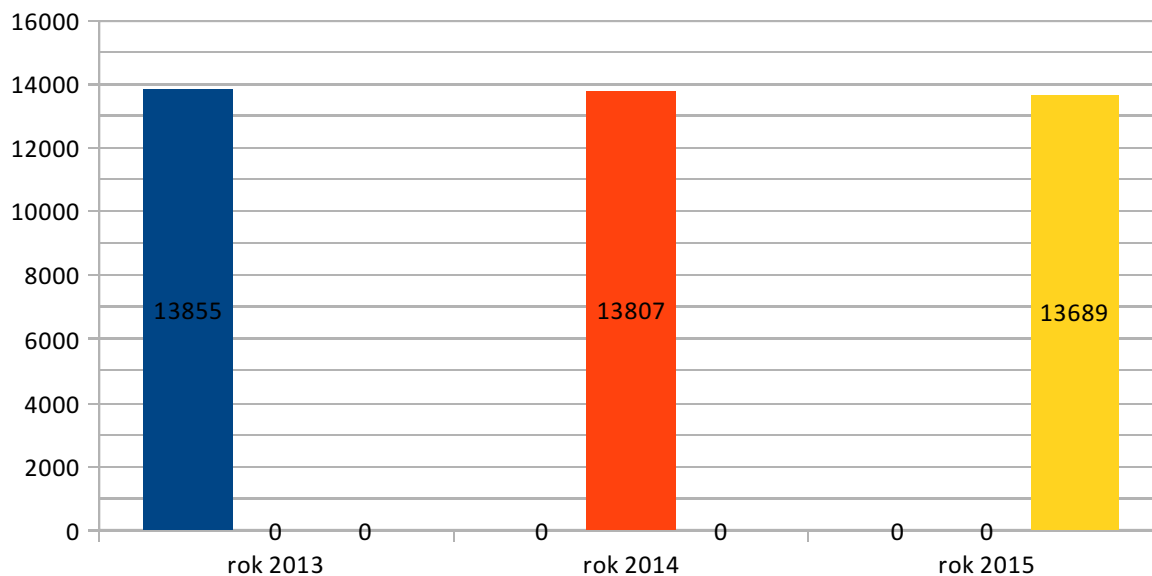
Liczba ludności zamieszkującej obszar Gminy Chojna w 2015 roku wynosiła **13 689 osób** i zmniejszyła się w stosunku do 2013 roku o 166 osób .

Średni wiek mieszkańców wynosi 39,3 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy Gminy Chojna zawarli w 2015 roku 72 małżeństw, co odpowiada 5,2 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to więcej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,6 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

29,9% mieszkańców Gminy Chojna jest stanu wolnego, 54,0% żyje w małżeństwie, 5,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,7% to wdowy/wdowcy.

Liczba ludności w Gminie Chojna

Źródło: Urząd Miejski w Chojnie

Z danych demograficznych wynika, że w 2015 roku przyrost naturalny miał wartość dodatnią : 151 urodzeń, 140 zgonów. W 2015 roku urodziło się 139 dzieci, w tym 53,2% dziewczynek i 46,8% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,94 i jest większy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Wnioskować więc można, że przyczyną zmniejszającej się liczby ludności w Gminie Chojna jest migracja lub emigracja.

W populacji mieszkańców Gminy przeważają kobiety – 7 039, przy liczbie mężczyzn 6 650 w roku 2015. W poprzednich latach przewaga kobiet kształtowała się na podobnym poziomie, co przedstawia poniższa tabela.

Liczba ludności		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Kobiety	miasto	3755	3792	3771
	wieś	3343	3303	3268
Mężczyźni	miasto	3439	3445	3436
	wieś	3318	3267	3214

Źródło: Urząd Miejski w Chojnie

Z powyższych danych wynika również, że w Gminie Chojna więcej ludzi zamieszkuje w mieście – 7207 osób. Na wsi mieszka 6 482 osób, co stanowi 47,35% z ogólnej liczby ludności. Poniższa tabela prezentuje podział mieszkańców Gminy Chojna ze względu na wiek i płeć.

Struktura wieku mieszkańców Gminy Chojna

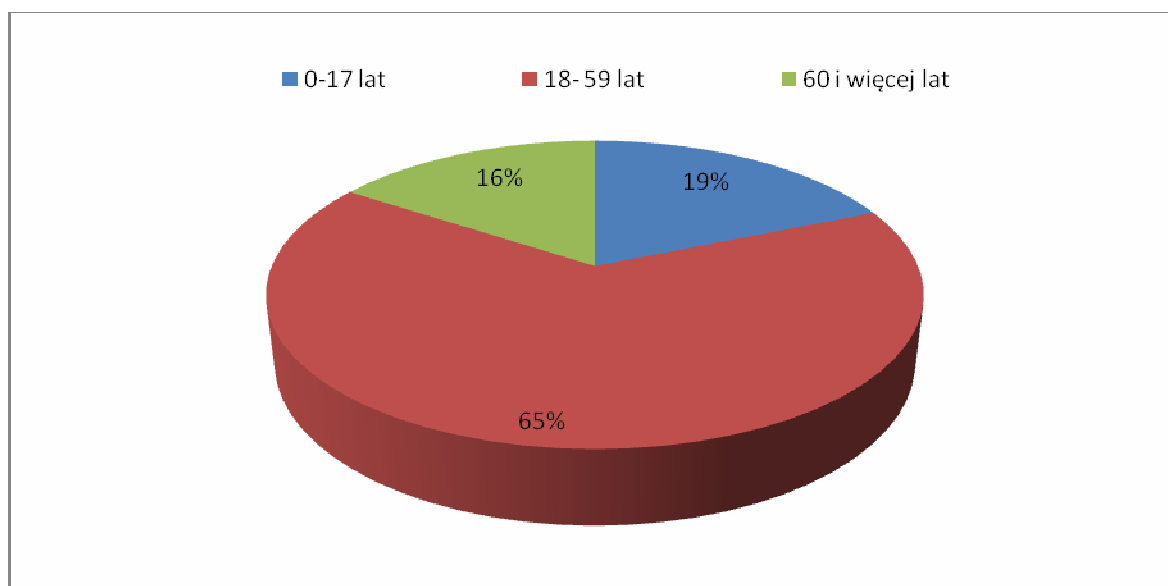
Wiek	Płeć	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
0 - 17	kobiety	1264	1339	1309
	mężczyźni	1231	1322	1304
18 - 59	kobiety	4277	4281	4256
	mężczyźni	4803	4894	4869
60 i więcej	kobiety	1579	1502	1536
	mężczyźni	701	630	663

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej

W 2015 roku na terenie Gminy Chojna zamieszkiwało:

- 2613 osób w wieku 0-17 lat, co stanowi 18,75% ogólnej liczby mieszkańców,
- 9125 osób w wieku 18-59 lat, co stanowi 65,47% ogólnej liczby mieszkańców,
- 2199 osób w wieku 60 i więcej lat, co stanowi 15,78% ogólnej liczby mieszkańców.

Struktura wieku mieszkańców Gminy Chojna w %

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

W strukturze wiekowej dominuje ludność w wieku produkcyjnym (w przedziale od 18 do 59 lat).W tym przedziale kobiet jest znacznie mniej niż mężczyzn. Natomiast liczba kobiet przeważa w przedziale 60 lat i więcej. W tym przedziale kobiety stanowią aż 69,85 % populacji mieszkańców Gminy.

2. Rynek pracy

W Gminie Chojna zarejestrowanych jest 968 działalności. Najliczniej reprezentowana jest działalność w zakresie robót budowlanych, handlu, usług fryzjerskich, naprawy samochodów oraz transportu towarów.

Najliczniej reprezentowane rodzaje działalności w Gminie

Lp	Kod PKD	Opis kodu	Ilość działalności
1	4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	92
2	4339Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	62
3	4711Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów, wyrobów tytoniowych	57
4	9602Z	Fryzjerstwo i pozostałe usługi kosmetyczne	39
5	4520Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	32
6	4781Z	Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych na straganach i targowiskach	31
7	4782Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia na straganach i targowiskach	25
8	4941Z	Transport drogowy towarów	24
9	4719Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	18
10	4771Z	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona	17

		w wyspecjalizowanych sklepach	
11	4331Z	Tynkowanie	17
12	4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	16
13	4789Z	Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów na straganach i targowiskach	15
14	2562Z	Obróbka mechaniczna wyrobów metalowych	15
15	8690C	Praktyka pielęgniarek i położnych	14
16	7112Z	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	14
17	4321Z	Wykonywanie instalacji elektrycznych	12
18	6920Z	Działalność rachunkowo-księgową, doradztwo podatkowe	12
19	0161Z	Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	11
20	4932Z	Działalność taksówek osobowych	10
21	8810Z	Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	10

Źródło: Urząd Miejski w Chojnie

3. Zasoby mieszkaniowe Gminy

W zasobie Gminy znajdują się 343 mieszkania komunalne (stan na koniec roku 2015), w tym 43 lokale socjalne.

Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne w roku 2015 wyniosła 29 i zmniejszyła się w stosunku do roku 2014 o 5 wniosków.

Zmniejsza się również liczba oczekujących na mieszkanie socjalne. W roku 2013 było to 46 oczekujących, w roku 2014 - 44 oczekujących a w roku 2015 na mieszkanie socjalne oczekiwało 41 mieszkańców Gminy.

W poszczególnych latach skierowano do zawarcia nowych umów najmu następującą liczbę wnioskodawców:

- w roku 2013 - **8**
- w roku 2014 - **4**
- w roku 2015 - **5**.

Natomiast liczba umów zawartych w związku z naturalnym ruchem mieszkańców przedstawiała się następująco:

w 2013 r. - 5 umów, w tym 4 na lokal mieszkalny i 1 na lokal socjalny,

w 2014 r. - 2 umowy, w tym 1 na lokal mieszkalny i 1 na lokal socjalny,

w 2015 r. - 6 zawartych umów, w tym 5 na lokal mieszkalny i 1 na lokal socjalny.

Liczba lokali w ramach istniejącego zasobu mieszkaniowego nie zabezpiecza zapotrzebowania Gminy Chojna na realizowanie nałożonego ustawą obowiązku zapewnienia lokali socjalnych, lokali zamiennych oraz świadczenie pomocy mieszkaniowej gospodarstwom domowym o niskich dochodach. Prognozuje się, iż w kolejnych latach wielkość mieszkaniowego zasobu gminy utrzymywać będzie się na dotychczasowym poziomie przy wzrastającym zapotrzebowaniu na lokale socjalne.

Na terenie Gminy nie ma mieszkań chronionych, noclegowni i schronisk dla osób bezdomnych.

4. Oświata i wychowanie

Edukacja w życiu człowieka jest obecna na każdym etapie. Dzieci i młodzież uczą się w zorganizowanych formach, w przedszkolu i szkole. Rozwój młodego człowieka bez szkoły byłby niepełny i ubogi. Dlatego społeczeństwo przywiązuje do edukacji na wczesnym etapie rozwoju tak dużą wagę. Organizuje bezpłatną edukację a wręcz nakazuje aby uczyć się i nadaje temu formę prawną obowiązku szkolnego. Wychodząc naprzeciw tym zadaniom jednostki samorządu terytorialnego tworzą przedszkola i szkoły. Stopień organizacji szkół oraz ich lokalizacja uzależniona jest od lokalnych uwarunkowań.

Gmina Chojna ma dość rozbudowaną sieć szkolną z dwoma dużymi szkołami i przedszkolem oraz mniejszymi szkołami ulokowanymi na terenach wiejskich. Odpowiednie zestawienia ukazujące statystycznie sieć szkolną zaprezentowane są poniżej.

Wykaz placówek oświatowych w Gminie Chojna, których organem prowadzącym jest Gmina:

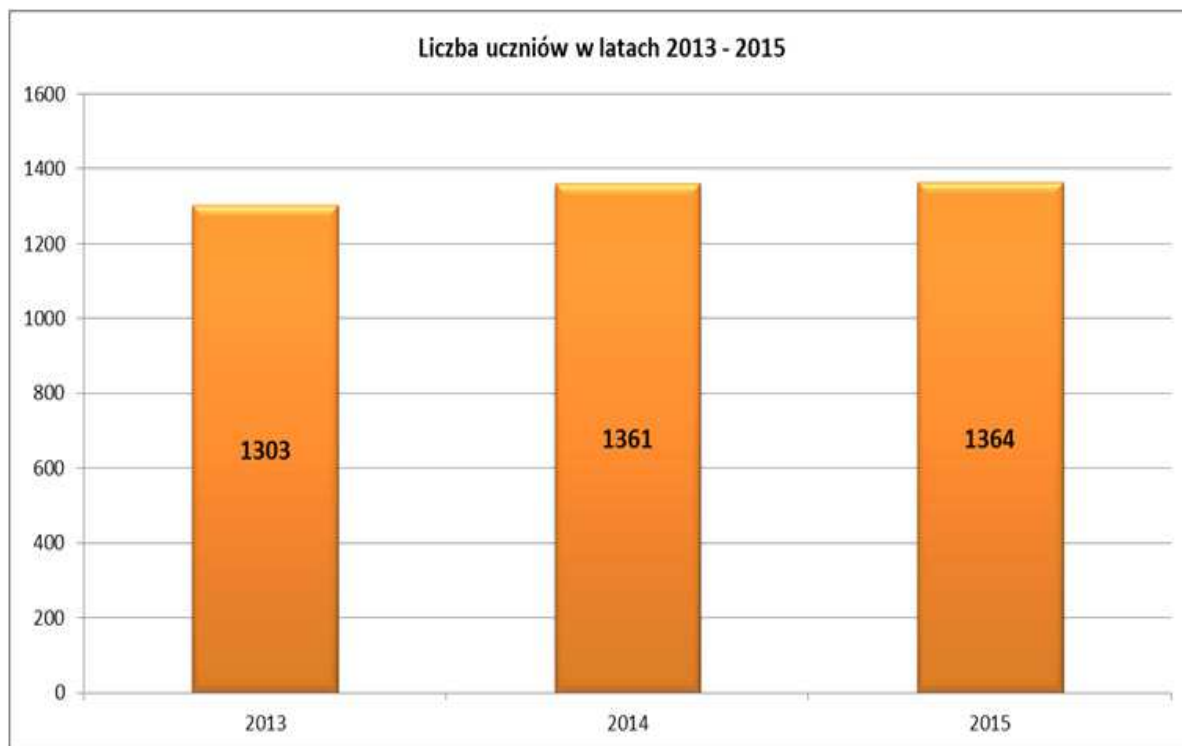
- Bajkowe Przedszkole Miejskie w Chojnie
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Chojnie im. Kornela Makuszyńskiego
- Szkoła Filialna w Godkowie
- Szkoła Podstawowa w Nawodnej im. Wspólnej Europy
- Szkoła Filialna w Lisim Polu
- Szkoła Podstawowa w Brwicach im. Przyrodników Polskich
- Szkoła Podstawowa w Grzybnie im. Marii Konopnickiej
- Szkoła Podstawowa w Krzymowie im. Olimpijczyków Polskich
- Gimnazjum w Chojnie im. Janusza Korczaka

Liczba oddziałów w szkołach i przedszkolu

Szkoła	Liczba oddziałów rok 2013	Liczba oddziałów rok 2014	Liczba oddziałów rok 2015
Szkoła Podstawowa w Brwicach	6+1	6+1	6+1
Szkoła Podstawowa w Grzybnie	6+1	6+1	6+1
Szkoła Podstawowa w Krzymowie	6+1	6+1	6+1
Szkoła Podstawowa w Nawodnej	9+2	9+2	9+2
Szkoła Podstawowa nr 2 w Chojnie	26+3	29+2	30+1
Gimnazjum w Chojnie	19	17	16
Bajkowe Przedszkole Miejskie w Chojnie	10	10	10

Źródło: Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej w Chojnie

Liczba dzieci w szkołach

Źródło: Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej w Chojnie

Wszystkie szkoły zapewniają uczniom możliwość spożycia obiadu. Część szkół prowadzi świetlice szkolne.

Liczba dzieci korzystających z zajęć w świetlicach szkolnych

Szkoła	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Szkoła Podstawowa w Brwicach	0	0	0
Szkoła Podstawowa w Grzybnie	0	0	0
Szkoła Podstawowa w Nawodnej	0	0	0
Szkoła Podstawowa w Krzymowie	50	49	54
Szkoła Podstawowa nr 2 w Chojnie	128	125	150
Gimnazjum w Chojnie	235	302	288
SUMA	413	476	492

Źródło: Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej w Chojnie

Gmina realizuje program pomocy uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej w formie stypendiów i zasiłków szkolnych. Liczba osób, którym wypłacono stypendia i zasiłki szkolne przedstawia się następująco:

rok 2013: styczeń - czerwiec – 307 uczniów

wrzesień - grudzień - 325 uczniów

rok 2014 : styczeń – czerwiec – 319 oraz 1 zasiłek szkolny

wrzesień - grudzień – 346 oraz 2 zasiłki szkolne

rok 2015: styczeń - czerwiec - 345 uczniów

wrzesień - grudzień – 310 oraz 2 zasiłki szkolne

W Gminie Chojna funkcjonuje Bajkowe Przedszkole Miejskie w Chojnie oraz oddziały przedszkolne w szkołach, co zaspokaja potrzeby mieszkańców Gminy w zakresie opieki przedszkolnej.

Liczba dzieci w przedszkolu i oddziałach przedszkolnych

Szkoła	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Szkoła Podstawowa w Brwicach	11	11	8
Szkoła Podstawowa w Grzybnie	22	13	16
Szkoła Podstawowa w Nawodnej	32	23	24
Szkoła Podstawowa w Krzymowie	23	13	8
Szkoła Podstawowa nr 2 w Chojnie	60	39	17
Przedszkole w Chojnie	237	242	234
SUMA	418	341	307

Źródło: Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej w Chojnie

W Gminie Chojna funkcjonują także placówki oświatowe, których organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Gryfinie. Należą do nich :

1. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Chojnie im. Mieszka I:

- Szkoła Podstawowa Specjalna,
- Gimnazjum Specjalne,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna,
- Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie

- Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów spod Siekier w Chojnie
- Technikum Budowlane im. ppor. Ryszarda Kuleszy w Chojnie
- Technikum Zawodowe im. ppor. Ryszarda Kuleszy w Chojnie
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. ppor. Ryszarda Kuleszy w Chojnie
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych im. ppor. Ryszarda Kuleszy.

5. Kultura

Centrum Kultury w Chojnie jest głównym organizatorem i moderatorem wydarzeń kulturalnych na terenie całej Gminy. W skład **Centrum Kultury** w Chojnie wchodzi: **Dom Kultury** wraz z **Filią Świetlica Osiedlowa – Chojna Lotnisko**, **Miejska Biblioteka Publiczna**, **Świetlice Środowiskowe oraz Polsko – Niemieckie Centrum Kształcenia i Spotkań**.

W **Domu Kultury** działają:

- pracownia muzyczna: ACOUSTIC SOUND – zespół wokально-instrumentalny, GLAZUR SQAD – zespół młodzieżowy, Kapela Rewir, Emeranto – zespół śpiewaczy, Jarzębina – zespół wokально – instrumentalny, warsztaty instrumentalne i wokalne, studio nagrań;
- pracownia plastyczna: koła plastyczne Barwa, Impresje, Pracownia kreatywności, warsztaty plastyczno-techniczne;
- pracownia rekreacyjna: Chojeńska Amatorska Liga Piłki Siatkowej , Klub Złotego Wieku , Klub miłośników Filmu;
- pracownia rytmiczna Klub Zdrowego Kręgosłupa – zajęcia relaksacyjne z elementami tańca i pilatesu, Szkoła Tańca „FOCUS”, zajęcia zumbi;
- pracownia teatralna: grupa teatralno-muzyczna „Abrakadabra”, grupa teatralno-kabaretowa „FANABERIA”;
- pracownia fotograficzna.

Centrum Kultury w Chojnie zajmuje się prowadzeniem **Świetlic Środowiskowych** w Grabowie, Nawodnej, Stokach, Łaziszczach, Mętynie, Lisim Polu, Krajniku Dolnym, Krajniku Górnym, Grzybnie, Godkowie, Godkowie Osiedlu, Białęgach, Jeleninie, Rurce, Zatoni Dolnej, Kamiennym Jazie, Brwicach, Naroście, Krzymowie, Strzelczynie i Chojnie. Świetlice otaczają opieką, tworzą warunki do nauki, rozwijania zainteresowań, wyrównują braki wychowawcze i edukacyjne, wzmacniają u wychowanków poczucie własnej wartości a także rozwijają umiejętności radzenia sobie w trudnych życiowych sytuacjach.

W ramach zajęć świetlic środowiskowych odbywają się zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne, językowe, matematyczno-logiczne, sportowo-rekreacyjne, komputerowe, czytelnicze, a także turnieje sportowe, wycieczki, wyjazdy na basen, lodowisko, przedstawienia teatralne, dyskoteki, bale, spotkania z ciekawymi osobami, projekcje filmów, bajek.

W Godkowie Osiedlu, Naroście, Grzybnie, Łaziszczach, Krzymowie, Rurce, Lisim Polu, Mętynie, Krajniku Dolnym, Zatonii Dolnej, Jeleninie, działają także **świetlice wiejskie**, które są miejscem organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Celem proponowanych form jest rozwijanie zdolności i zainteresowań młodych ludzi poprzez zajęcia rekreacyjno-sportowe, wokalne, kulinarne, manualne, rytmiczne, aerobik, gry i zabawy, imprezy z okazji Dnia Babci, Dnia Mamy, Dnia Dziecka itp. Działania podejmowane w świetlicach odnoszą się do tworzenia bezpiecznej i ciepłej atmosfery w grupach, propagowania bezpiecznego i aktywnego stylu życia, kształtowania umiejętności interpersonalnych, integrowania uczestników zajęć świetlic środowiskowych i wiejskich poprzez wspólne projekty, a także organizowanie ferii i wakacji.

Liczba dzieci w Świetlicach Środowiskowych

MIJSCOWOŚĆ	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Białęgi	19	18	17
Brvice	22	23	15
Chojna	30	25	28
Godków Wieś	18	17	18
Godków Osiedle	19	21	18
Grabowo	14	16	17
Grzybno	15	13	16
Jelenin	13	12	10
Kamienny Jaz	25	23	23
Krajnik Górny	26	22	22
Krajnik Dolny	18	15	17
Krzymów	22	19	20

Lisie Pole	18	16	19
Łaziszcze	14	15	16
Mętno	23	19	20
Narost	20	19	21
Nawodna	14	13	15
Rurka	11	12	13
Strzelczyn	17	15	16
Zatoń Dolna	15	16	16

Źródło: Centrum Kultury w Chojnie

Od maja 2011 w galerii przy Centrum Kultury działa **Punkt Informacji Turystycznej**. Ze względu na liczne walory turystyczne oraz dużą liczbę gości odwiedzających Chojnę odgrywa on ważną rolę w działaniach promujących miasto i Gminę. W Punkcie można uzyskać informacje na temat znajdujących się w mieście i jego okolicach atrakcji turystycznych oraz bazy noclegowej i gastronomicznej. Każdy turysta może otrzymać bezpłatnie materiały promocyjne, w tym najnowszy szczegółowy plan miasta oraz folder zawierający opisy oraz fotografie najważniejszych zabytków. Punkt udostępnia także zwiedzającym taras widokowy znajdujący się na wieży Kościoła Mariackiego.

W ramach pogłębienia i wzmocnienia polsko-niemieckiej współpracy w Krajiniku Górnym powstało **Polsko-Niemieckie Centrum Kształcenia i Spotkań** należące do „Transgranicznej sieci Niemiecko-Polskich Placówek Kształcenia i Spotkań. Projekt pn. „Transgraniczna Sieć Niemiecko – Polskich Placówek Kształcenia i Spotkań Landhof Arche Gross Pinnow – Krajnik Górny (Polska) – Landhof Liepe – Dębno (Polska)” realizowany w ramach Programu Operacyjnego „Europejska Współpraca Terytorialna”.

Placówka jest międzynarodowym miejscem spotkań i wymiany transgranicznej i wielopokoleniowej. Organizowane są tu imprezy artystyczno-kulturalne, warsztaty i plenery dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów pełno- i niepełnosprawnych fizycznie i umysłowo. Grupami docelowymi są grupy z Polski i zagranicy, przedstawiciele urzędów administracyjnych i samorządowych, stowarzyszenia, rodziny z obu stron Odry. Placówka

wyposażona jest w 34 miejsca noclegowe, kuchnię, jadalnię, salę konferencyjną, pracownię muzyczną, plastyczną oraz salę terapii.

Miejska Biblioteka Publiczna w Chojnie jest instytucją kultury powołaną do zaspokajania potrzeb kulturalnych, literackich, informacyjnych i edukacyjnych mieszkańców Gminy Chojna oraz gmin ościennych. Podstawowym zadaniem jest gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych.

MBP powołana została do upowszechniania dóbr kultury. Udostępnia użytkownikom dzieła literatury polskiej i światowej oraz literatury popularno-naukowej z różnych dziedzin wiedzy. Uczniowie korzystają z bogatych zbiorów lektur szkolnych.

W czytelni internetowej można uzyskać najnowsze informacje z wszystkich dziedzin wiedzy. Biblioteka umożliwia korzystanie z roczników czasopism. Współorganizuje spotkania różnych stowarzyszeń, organizacji społecznych, celem których jest integracja społeczności lokalnych.

Biblioteka gromadzi, opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących miasta i regionu. Jest organizatorem wielu różnorodnych form popularyzacji książki i czytelnictwa, m.in. spotkań autorskich, wystaw, spotkań historycznych, promocji publikacji dotyczących regionu, lekcji bibliotecznych i konkursów skierowanych do uczniów wszystkich typów szkół.

Użytkownicy Biblioteki to osoby z każdej kategorii wiekowej, które wypożyczają książki, korzystają ze zbiorów w czytelniach, licznie uczestniczą w organizowanych przez Bibliotekę różnorodnych imprezach.

6. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne to zadanie organów administracji państwowej i samorządowej będące przede wszystkim wartością konstytucyjną, dla której ochrony możliwe jest ograniczenie korzystania przez obywatela z jego konstytucyjnych wolności i praw.

Naczelną instytucją czuwająca nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Chojna jest Komisariat Policji w Chojnie. W jego strukturze działa Wydział Kryminalny, Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego, Ogniwo Patrolowo-Interwencyjne. Oprócz realizacji działań ustawowych Komisariat podejmuje również wspólne działania z samorządem lokalnymi szczególnie w obszarze profilaktyki.

Z danych Komisariatu wynika, że najczęściej w Gminie występują kradzieże, uszkodzenie mienia. Spadła liczba nietrzeźwych kierowców, niestety wzrosła liczba przestępstw narkotykowych oraz liczba przypadków znęcania się nad rodziną.

Optymistycznie przedstawiają się statystyki w zakresie przestępstw popełnionych przez nieletnich - w Gminie Chojna w latach 2013-2015 miało miejsce jedno przestępstwo narkotykowe z udziałem nieletniego.

Przestępstwa popełnione w Gminie Chojna

Kategoria przestępstw	Ilość przestępstw w roku 2013	Ilość przestępstw w roku 2014	Ilość przestępstw w roku 2015
Robój	2	1	2
Uszkodzenie ciała	1	5	7
Bójka i pobicie	4	1	3
Kradzież cudzej rzeczy	57	56	38
Przywłaszczenie mienia	5	6	5
Uszkodzenie mienia	20	10	25
Przestępstwa narkotykowe	13	7	21
Nietrzeźwi kierując	88	38	24
Znęcanie się nad rodziną	6	11	18
Oszustwa kryminalne	3	2	3
Inne	15	22	41

Źródło: Komisariat Policji w Chojnie

Na podobnym poziomie od kilku lat utrzymuje się w Gminie liczba wypadków drogowych, która przedstawia się następująco:

Wypadki drogowe	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba wypadków	13	14	12
Liczba ofiar śmiertelnych	1	3	3

Źródło: Komisariat Policji w Chojnie

Należy też podkreślić znaczącą rolę Ochotniczych Straży Pożarnych w zakresie działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego. W Gminie Chojna funkcjonuje 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zrzeszających 180 strażaków ochotników. Działają również 3 drużyny młodzieżowe liczące łącznie 90 młodych ochotników. O ogromnym wkładzie strażaków ochotników w zapewnienie bezpieczeństwa i utrzymanie porządku w Gminie świadczy liczba 220 interwencji w roku 2015. Głównie dotyczyły one wyjazdów do pożarów i wypadków drogowych, także usuwania skutków podtopień, wichur oraz udzielania pomocy przedmedycznej.

7. Ochrona zdrowia

W ramach Narodowego Funduszu Zdrowia w Gminie Chojna świadczenia zdrowotne świadczą:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Salus” sc., ul. Kościuszki 5, – 4 lekarzy pierwszego kontaktu, 2 lekarzy pediatrów, usługi położnej, usługi pielęgniarki środowiskowej, transport sanitarny.
- Zakład Opieki Zdrowotnej „Femina”, ul. Kościuszki 7/1, usługi z zakresu położnictwa i ginekologii,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "DOM" , ul. Odrzańska 1c – Podstawowa Opieka Zdrowotna, Poradnia Medycyny Paliatywnej, Hospicjum Domowe Dla Dorosłych
- Poradnie specjalistyczne: chirurgiczna, ginekologiczno – położnicza, urologiczna, okulistyka, otolaryngologiczna (organizator Szpital Powiatowy w Gryfinie)
- Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego, ul. Polna 3A

- Opieka lekarska nocna i świąteczna, ul. Polna 3 (organizator: Samodzielny Publiczny Szpital w Nowogardzie)

Usługi stomatologiczne w ramach NFZ świadczą:

- NZOZ Gabinet Stomatologiczny Józef Trocki
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.c. „Ortos” Specjalistyczne Gabinety Stomatologiczno-Ortodontyczne

Działalność medyczną w Gminie Chojna prowadzą również prywatne gabinety w zakresie medycyny rodzinnej i innych specjalności, w tym: ginekologii, dermatologii, laryngologii, psychiatrii, neurologii. Działa także 6 podmiotów prowadzących działalność lekarską dentystryczną i 4 podmioty prowadzące działalność fizjoterapeutyczną.

W Gminie realizowane były również programy odnoszące się głównie do edukacji zdrowotnej i wczesnej profilaktyki.

8. Organizacje pozarządowe, wspólnoty parafialne

Rola organizacji społecznych w życiu lokalnej społeczności w obecnej rzeczywistości stale wzrasta. Organizacje non profit mogą doskonale uzupełniać instytucje państwowe w realizacji nałożonych na nie zadań, między innymi dzięki dużemu społecznemu zaangażowaniu członków, a także dzięki możliwości pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł.

W Gminie Chojna zarejestrowane są liczne i zróżnicowane pod względem profilu działalności organizacje pozarządowe:

1. Chojeńsko – Gryfińskie Stowarzyszenie Wspólnej Europy
2. Stowarzyszenie Douzelage w Chojnie
3. Douzelage European Town Twinning
4. Fundacja Kościół Mariacki w Chojnie / Königsberg – Neumark
5. Stronnictwo Demokratyczne. Klub Miejski
6. Stowarzyszenie Rybackie Pojezierza Myśliborskiego
7. Koło Pszczelarzy w Chojnie
8. Zachodniopomorski Związek Sybiraków im. św. Rafała Kalinowskiego
9. Związek Sybiraków Koło Terenowe w Chojnie.
10. Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych
11. Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых. Sekcja Chojna

12. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Oddział Rejonowy w Chojnie
13. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków. Koło Terenowe nr 24 w Chojnie
14. Stowarzyszenie Koło Niewidomych w Chojnie
15. Stowarzyszenie Amazonek „Teresa” w Chojnie
16. Stowarzyszenie Edukacji i Wychowania Nasze Lotnisko
17. Chojeńskie Stowarzyszenie na rzecz edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży
IMPOSSIBLE IS POSSIBLE - NIEMOŻLIWE JEST MOŻLIWE"
18. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Jesteśmy”
19. Stowarzyszenie Wspólnota Samorządowa w Chojnie
20. Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne Terra Incognita
21. Stowarzyszenie Na Rzecz Pomocy Dzieciom z Domu Dziecka w Chojnie „RÓŻA”
22. Stowarzyszenie na Rzecz Wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-
Wychowawczego w Chojnie
23. Stowarzyszenie Lotnicze Stratus
24. Miejski Klub Sportowy Odra Chojna
25. Active Chojna
26. Klub Bokserski Garda Chojna
27. Klub Motorowy Chojna
28. BIKE TEAM CHOJNA
29. Klub Off-Road 4x4 Chojna
30. Polski Związek Wędkarski Koło Rurzyca w Chojnie
31. Klub Krótkofalowców PZK w Chojnie
32. Patriotyczne Stowarzyszenie Pro Patria Chojna
33. Chojeńskie Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt "PSIJACIELE"

Dużą aktywnością odznaczają się w Gminie:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Chojnie
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Krajniku Dolnym
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Brwicach
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Jeleninie
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Mętnie
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Nawodnej
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Lisim Polu
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Strzelczynie

Liczne są również uczniowskie kluby sportowe:

1. Uczniowski Klub Sportowo – Turystyczny Victoria
2. Uczniowski Klub Sportowo - Turystyczny Feniks
3. Uczniowski Klub Sportowy Chrobry Lisie Pole
4. Uczniowski Klub Sportowy Hetman Grzybno
5. Uczniowski Klub Sportowy Klon Krzymów
6. Uczniowski Klub Sportowy Relaks Chojna
7. Uczniowski Klub Sportowy Sekwoja Brwice
8. Uczniowski Klub Sportowy Rurzyca Nawodna
9. Jeździecki Uczniowski Klub Sportowy Stoki
10. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Błękitni Białęgi
11. Uczniowski Klub Krajoznawczo Turystyczny Traperzy

Istotny kapitał stanowią Koła Gospodyń Wiejskich

1. Koło Gospodyń Wiejskich w Rurce
2. Koło Gospodyń Wiejskich w Godkowie Osiedlu
3. Koło Gospodyń Wiejskich w Brwicach
4. Koło Gospodyń Wiejskich w Grzybnie
5. Koło Gospodyń Wiejskich w Kamiennym Jazie
6. Koło Gospodyń Wiejskich w Nawodnej
7. Koło Gospodyń Wiejskich w Krzymowie
8. Koło Gospodyń Wiejskich w Mętnie
9. Koło Gospodyń Wiejskich w Lisim Polu
10. Koło Gospodyń Wiejskich w Czartoryji
11. Koło Gospodyń Wiejskich w Jeleninie
12. Koło Gospodyń Wiejskich w Krajniku Górnym

Działają również wspólnoty parafialne:

1. Parafia rzymskokatolicka p.w. Św. Antoniego w Brwicach
2. Parafia rzymskokatolicka p.w. Najśw. Serca Pana Jezusa w Chojnie
3. Parafia rzymskokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Chojnie
4. Parafia rzymskokatolicka p.w. NMP Matki Kościoła w Chojnie
5. Parafia rzymskokatolicka p.w. Św. Maksymiliana Marii Kolbe w Godkowie
6. Parafia rzymskokatolicka p.w. Św. Andrzeja Boboli w Krajniku Górnym

7. Parafia rzymskokatolicka p.w. Świętego Krzyża w Nawodnej
8. Parafia rzymskokatolicka p.w. Świętego Antoniego w Grzybnie

Przy parafiach Świętej Trójcy i Najświętszego Serca Pana Jezusa w Chojnie działa CARITAS Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej.

9. Instytucje pomocy społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest podstawową jednostką organizacyjną gminy wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych. Swoim działaniem obejmuje obszar całej Gminy.

Do zadań Ośrodka należy:

- 1) tworzenie warunków organizacyjnych do funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 2) analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- 3) pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- 4) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń,
- 5) praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom, rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 6) świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 7) kierowanie do domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia,
- 8) wspieranie rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie prowadzi również postępowania i wypłaca świadczenia rodzinne i opiekuńcze, świadczenia wychowawcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz podejmuje działania wobec dłużników alimentacyjnych.

Zajmuje się także przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych i energetycznych. OPS jest też realizatorem programów pomocowych, w tym np. wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020.

W ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny oraz wojewódzkich programów Zachodniopomorska Karta Rodziny i Zachodniopomorska Karta Seniora zajmuje się przyjmowaniem wniosków, zamawianiem i dystrybucją kart.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie to dzienny ośrodek wsparcia dla 35 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podstawowym zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest przede wszystkim podtrzymywanie w dobrej kondycji psychofizycznej i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia. Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest podnoszenie jakości życia i zapewnienie oparcia społecznego osobom z niepełnosprawnością intelektualną lub z przewlekłą chorobą psychiczną. W szczególności jest to pomoc w: prawidłowym pełnieniu ról społecznych, gospodarowaniu pieniędzmi, załatwianiu spraw urzędowych, wykonywaniu czynności dnia codziennego, aktywnym spędzaniu wolnego czasu, utrzymaniu kontaktów z rodziną i przyjaciółmi oraz motywowanie do pracy z uwzględnieniem posiadanych umiejętności. Wszystkim tym działaniom przyświeca myśl, by utrzymać uczestników w ich naturalnym środowisku rodzinnym i społecznym.

Interdyscyplinarny Zespół do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W związku z art. 6, ust. 1 i 2 znowelizowanej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Burmistrz Gminy Chojna powołał Zarządzeniem Nr 55/V/2011 z dnia 10 marca 2011 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Chojna do realizacji zadań objętych programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny składa się z przedstawicieli Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, Kuratorskiej Służby Sądowej, organizacji pozarządowej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Komisji należy inicjowanie działań w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu. Komisja podejmuje działania informacyjne i wspierające dla indywidualnych osób i rodzin, w których występuje problem alkoholowy.

Działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynikają z przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i realizowane są przez GKRPA w szczególności poprzez:

1. uczestniczenie w konstruowaniu i wdrażaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok oraz w przygotowaniu sprawozdania z realizacji Programu;
2. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu
3. opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – zgodnie z zapisami ustawy;
4. prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia oraz warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych - w zakresie ustalonym w ustawie.

Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób z problemem alkoholowym

Głównym zadaniem Punktu jest udzielanie porad i konsultacji w zakresie szeroko rozumianej problematyki uzależnień. Psycholog pracujący w Punkcie wspiera osoby uzależnione oraz członków ich rodzin, udziela konsultacji oraz porad psychologicznych i profilaktycznych w sprawach uzależnień. Motywuje osoby uzależnione od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii a osoby współuzależnione do uczestnictwa w terapii. Wspomaga osoby pijące ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego zachowania. Udziela wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii poprzez rozmowy podtrzymujące lub zachęca do udziału w grupach wsparcia.

Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie

Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych (OION) funkcjonuje od czerwca 2006 roku. Działa on w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Priorytetem w działalności OION jest funkcja informacyjna, dzięki której następuje:

- ograniczenie procesu marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych;
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym;
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym równego dostępu do praw, dóbr i usług;
- zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego;
- wyrównywanie szans i stwarzanie warunków do zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

OION służy merytorycznym wsparciem w zakresie wiedzy dotyczącej ulg i uprawnień osób niepełnosprawnych, dostarcza rzetelnych i kompleksowych informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w aktywizacji społecznej i zawodowej. OION informuje w szczególności o:

- a) ulgach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych wynikających z obowiązujących przepisów prawa;
- b) możliwościach wsparcia finansowego, rzeczowego osób niepełnosprawnych w szczególności dotyczących:
 - przekwalifikowania i szkoleń;
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
 - likwidacji barier funkcjonalnych;
 - turnusów rehabilitacyjnych;
- c) działalności gospodarczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne;
- d) ustawowym wspieraniu pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne;
- e) organizacjach i instytucjach prowadzących działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- f) programach PFRON skierowanych do osób indywidualnych i organizacji pozarządowych.

Gminne Centrum Organizacji Pozarządowych

Centrum Organizacji Pozarządowych jest siedzibą oraz miejscem spotkań o charakterze integracyjnym, szkoleniowym i informacyjnym licznych organizacji pozarządowych aktywnie działających w Gminie.

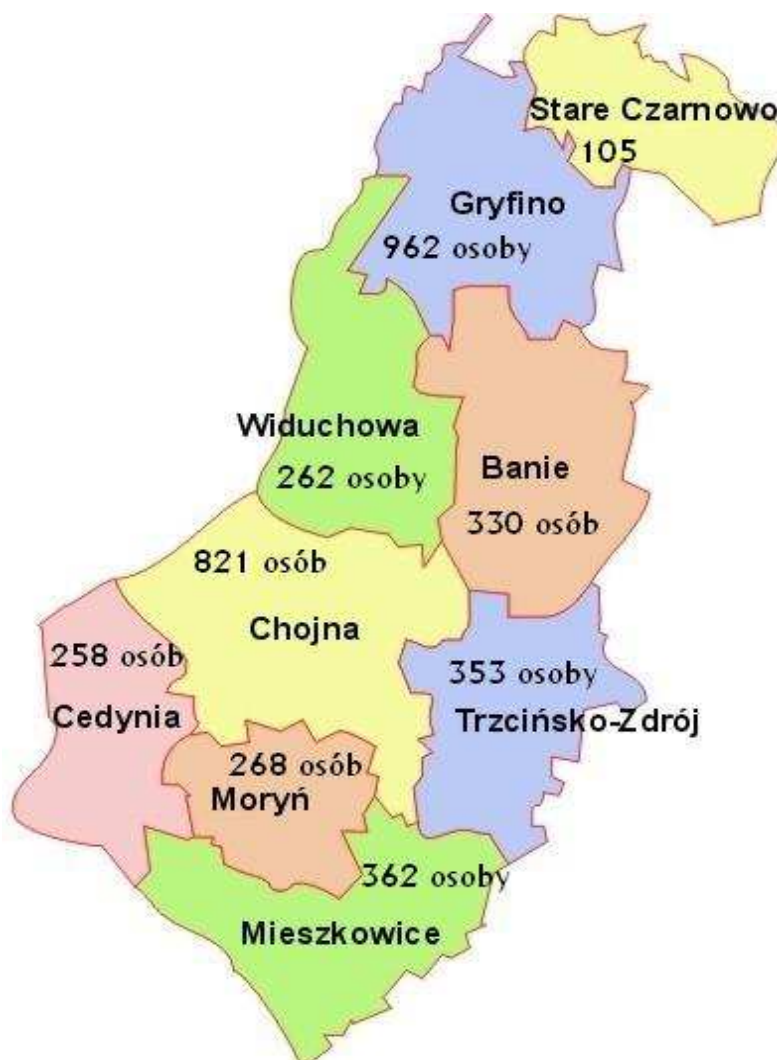
W Centrum odbywają się także projekcje filmów w ramach działalności Klubu Miłośników Filmu.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

1. Bezrobocie

Bezrobocie to zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia. Stan ten spowodowany jest brakiem równowagi pomiędzy podażą pracy a popytem na pracę. W Polsce stało się kwestią społeczną, świadczy o tym dynamika, skala i struktura zjawiska.

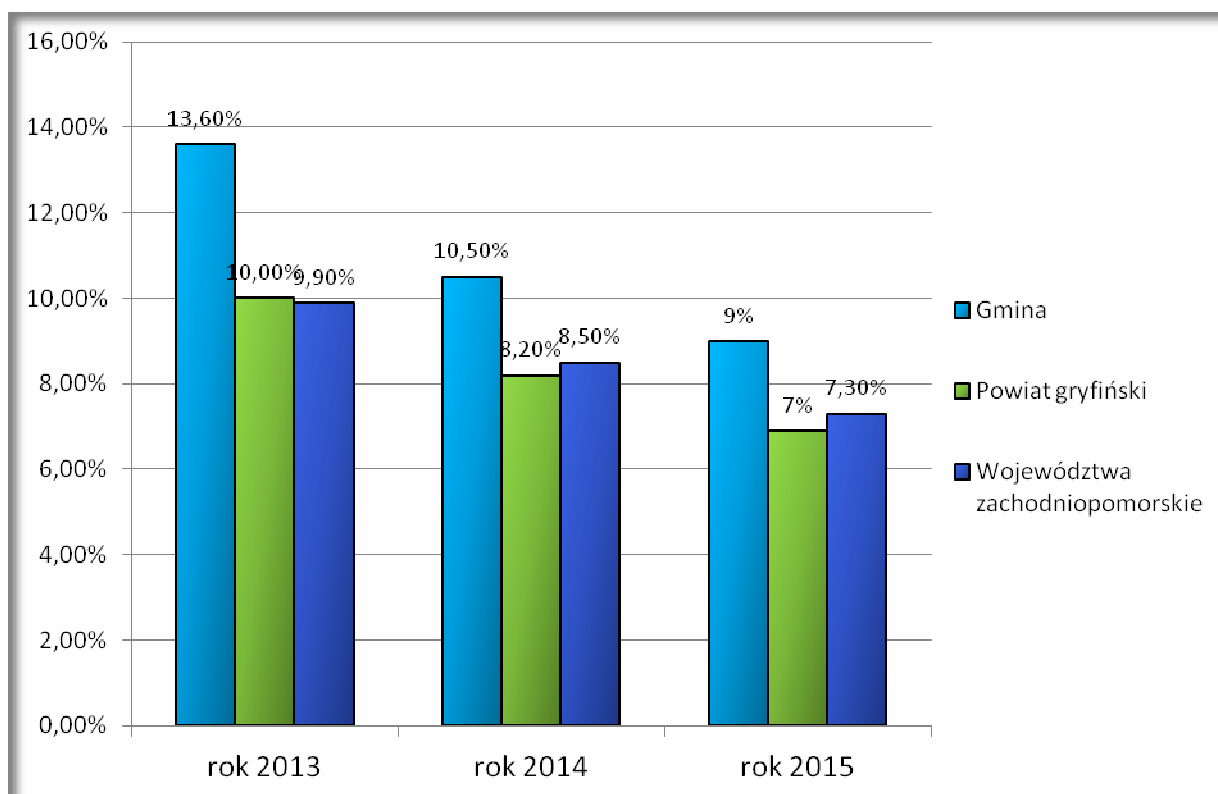
Porównanie liczby osób bezrobotnych w powiecie gryfińskim zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gryfinie na koniec roku 2015

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

W latach 2013-2015 Gmina Chojna charakteryzowała się wyższym w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i powiatu gryfińskiego wskaźnikiem bezrobocia. Zmniejszająca się liczba zarejestrowanych bezrobotnych w dużej mierze wynika z faktu, że część młodych ludzi, głównie dobrze wykształceni absolwenci migrują nie tylko do okolicznych miast, lecz także w inne rejony Polski i za granicę ze względu na brak ofert zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

Wskaźnik bezrobocia w % w latach 2013 – 2015

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w Gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy.

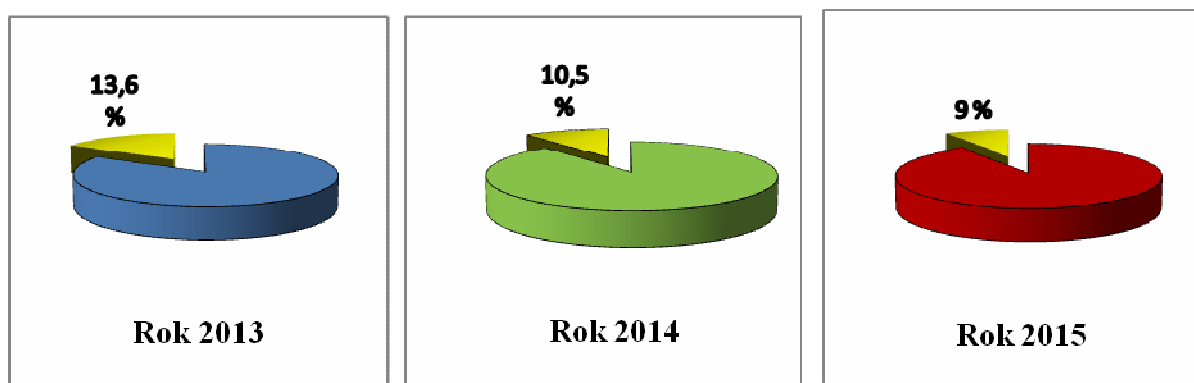
Jak wynika z zebranych danych w latach 2013-2015 w grupie bezrobotnych zdecydowanie najwięcej było ludzi młodych w wieku 25-34 lata. Od lat wciąż liczną grupę bezrobotnych mimo spadającej liczebności w poszczególnych grupach, stanowią osoby w przedziale wiekowym 35-44 lata oraz 45-54 lata. Wzrasta natomiast liczba osób po 60 roku życia pozostających bez zatrudnienia.

Liczba bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych

Przedział wiekowy	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
18-24 lata	247	169	128
25-34 lata	299	228	193
35-44 lata	244	178	163
45-54 lata	268	199	160
55-59 lat	146	130	117
60 lat i więcej	50	57	60

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gryfinie

Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności Gminy Chojna w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015

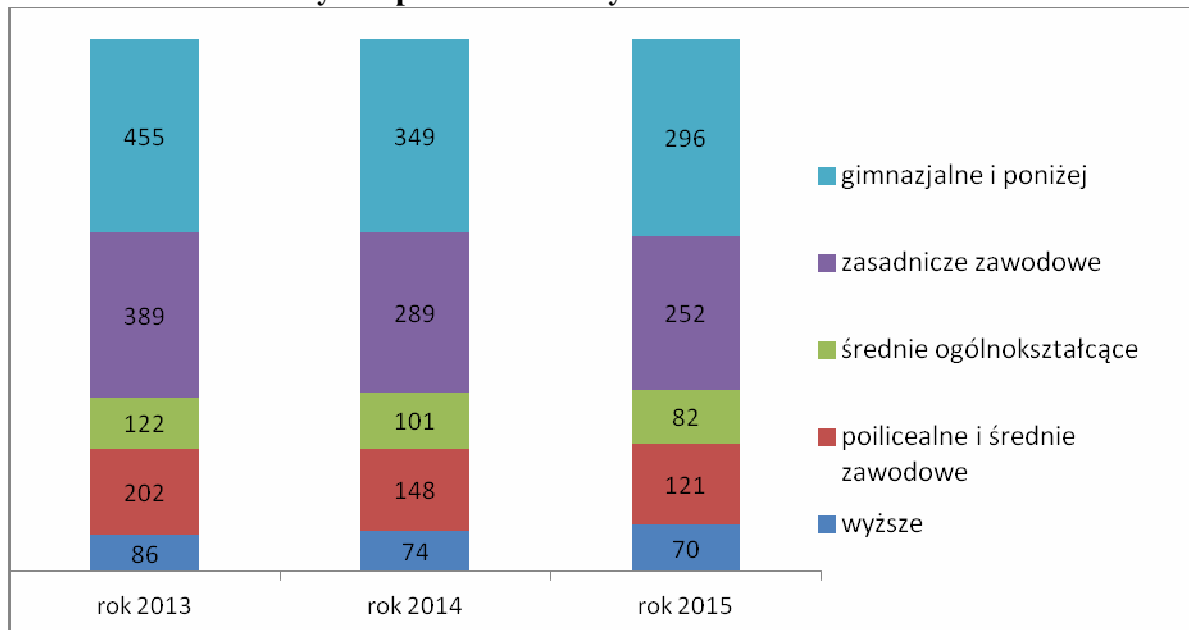

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Powodami pozostawania tak licznej grupy osób w wieku produkcyjnym bez pracy z jednej strony jest nie tyle brak miejsc pracy, co występowanie dużej skali nielegalnego zatrudnienia i powszechność „pracy na czarno” oraz poziom wykształcenia i kwalifikacji.

Od lat zdecydowanie lepszą sytuację na rynku pracy posiadają osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym, i tych w rejestrach bezrobotnych figuruje najmniej. Problem bezrobocia w największym stopniu dosięga osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy, należy nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych szczególny nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcenie i zmianę kwalifikacji zawodowych.

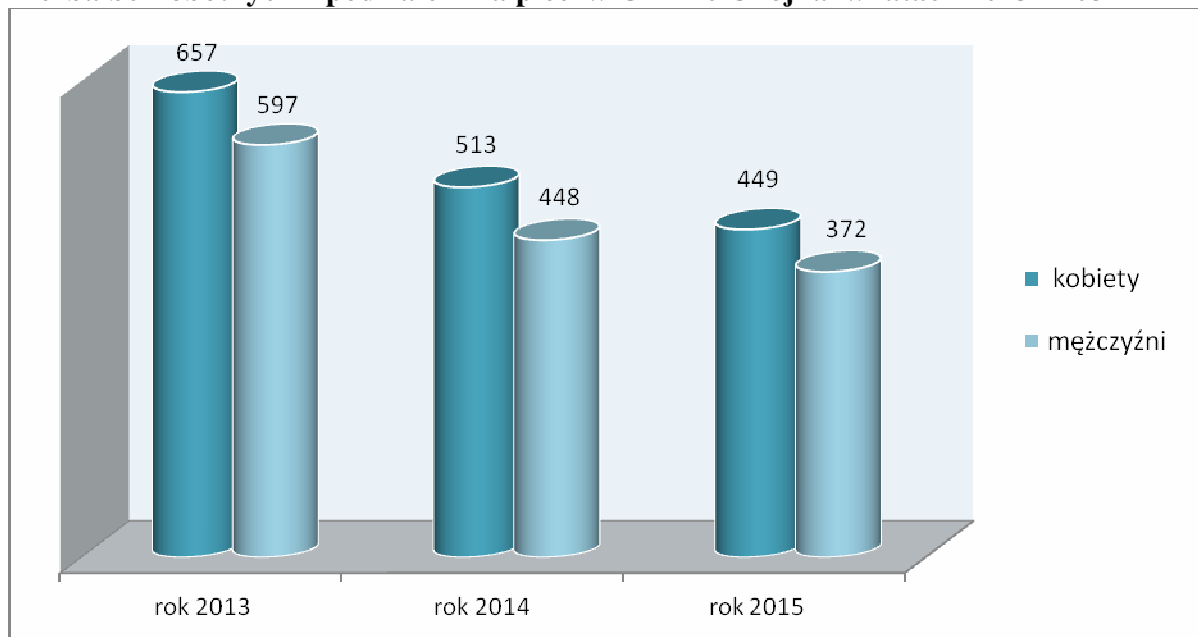
Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wykształcenie w latach 2013-2015

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gryfinie

Sytuacja bardziej niekorzystna jest sytuacja kobiet, które przeważają w statystykach osób bezrobotnych. Wynika to głównie z faktu pozostawiania przez długi czas bez pracy i bierność zawodową spowodowaną urlopem macierzyńskim, urlopem wychowawczym a w konsekwencji trudnościami w powrocie na rynek pracy.

Liczba bezrobotnych z podziałem na płeć w Gminie Chojna w latach 2013-2015

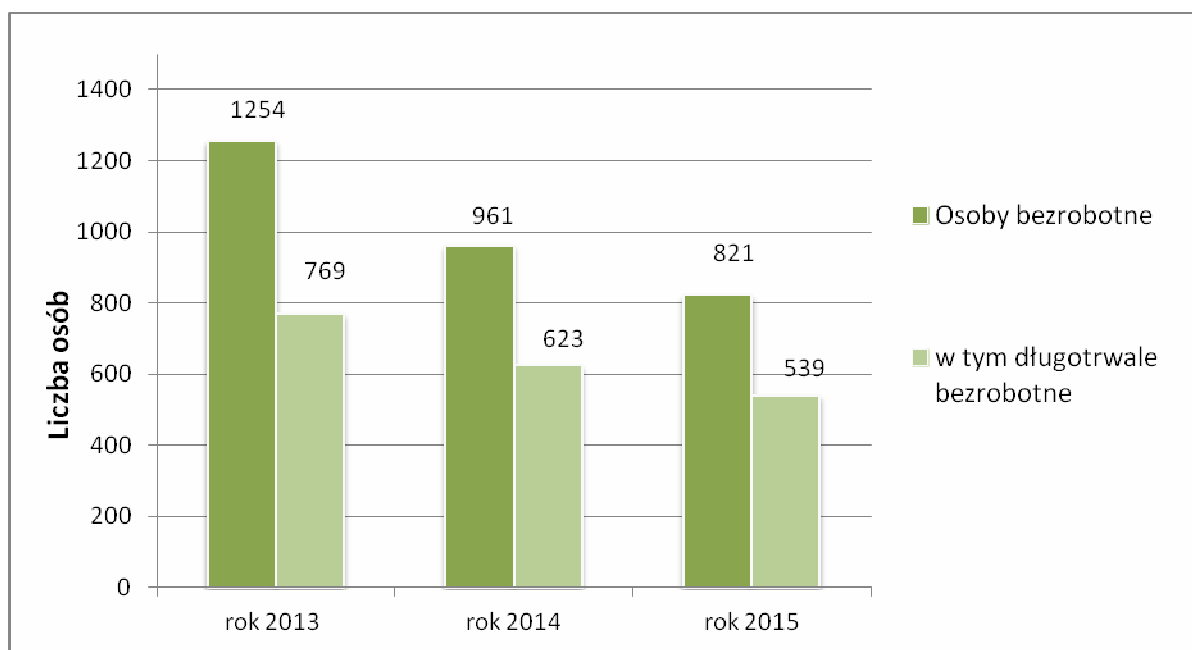

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Szczególnej uwagi wśród bezrobotnych wymagają osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy czyli **długotrwale bezrobotni** .

Już krótkotrwały brak pracy negatywnie wpływa na poziom zaspokojenia podstawowych potrzeb. Długotrwale bezrobocie powoduje natomiast szybką degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, stwarza zagrożenie wykluczeniem społecznym rodzin, sprzyja wzrostowi zjawisk patologicznych, wywołuje poczucie beznadziei, powoduje dezaktualizację a nawet utratę kwalifikacji zawodowych osoby bezrobotnej. Długotrwale bezrobocie sprzyja też występowaniu zjawisk wyuczonej bezradności oraz pokoleniowego dziedziczenia biedy i bezrobocia.

Liczba osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w Gminie Chojna w latach 2013-2015

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Konsekwencją braku pracy jest z pewnością narastające ubóstwo, ale również bezdomność, czy uzależnienia. Bezrobocie jest stanem dotkliwym nie tylko dla osób pozostających bez pracy, ale także dla członków ich rodzin. Brak pracy zarobkowej zaburza poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa rodziny z powodu ograniczenia materialnego zabezpieczenia i możliwości zaspokajania często nawet podstawowych potrzeb.

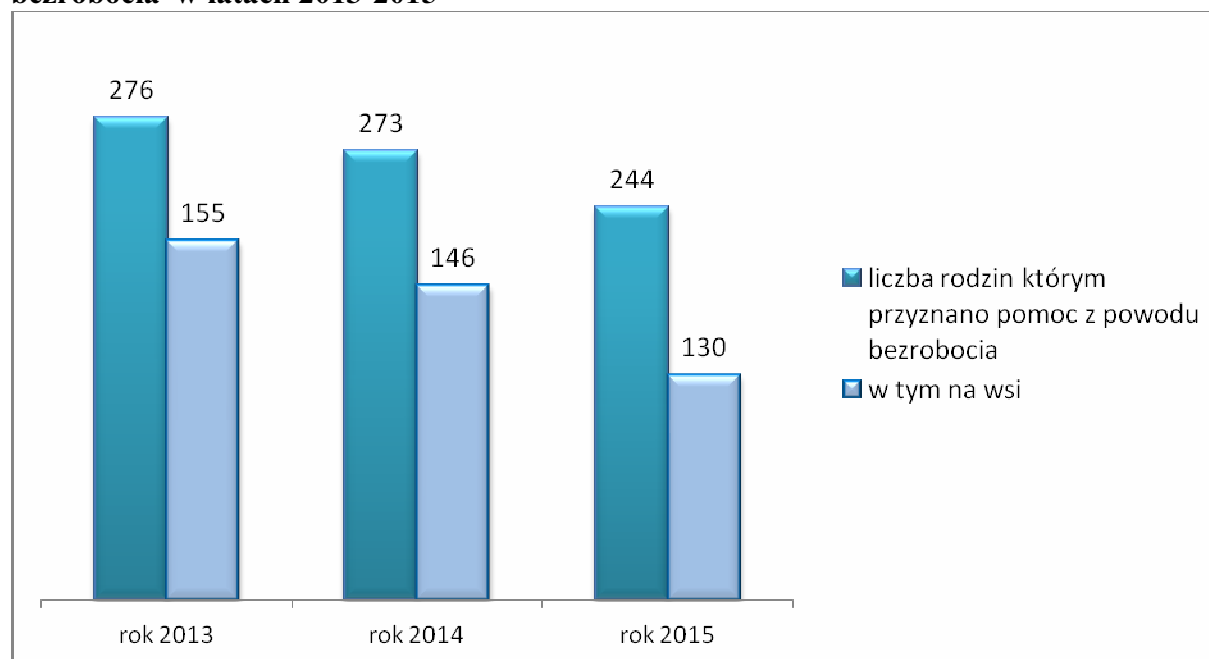
Stąd też bezrobotni stanowią dość znaczną grupę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na tle ogólnej liczby mieszkańców Gminy Chojna.

Liczba korzystających ze świadczeń OPS z powodu bezrobocia

Rok	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń OPS	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z powodu <u>bezrobocia</u>		Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń z powodu <u>bezrobocia</u>
		ogółem	w tym na wsi	
2013	598	276	155	822
2014	529	273	146	817
2015	494	244	130	710

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie z powodu bezrobocia w latach 2013-2015

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Jak wynika z analizy problemu bezrobocia w Gminie Chojna, mimo obniżania się wskaźników bezrobocia w wymiarze krajowym jak i regionalnym, liczba pozostających bez zatrudnienia wskazuje na konieczność podjęcia działań w tym obszarze.

Oprócz zapewnienia środków finansowych rodzinom cierpiącym niedostatek z powodu braku stałych źródeł zarobkowania, należy położyć nacisk na aktywizację osób bezrobotnych i lokalnych pracodawców.

Aktualnie o atrakcyjności osób na lokalnym rynku pracy decyduje nie tyle poziom wykształcenia, co dostosowanie zdobywanych kwalifikacji do zmieniającego się rynku pracy. Ważna jest koordynacja działań pomiędzy podmiotami oferującymi usługi szkoleniowe, pracodawcami, pomocą społeczną oraz instytucjami rynku pracy i szkołami.

W realizacji aktywnych form pomocy bezrobotnym, takich jak: szkolenia, staż u pracodawcy, prace interwencyjne, roboty publiczne, podkreślić należy istotną rolę pracodawców.

Należy też podjąć działania zmierzające do aktywizacji kobiet, których powrót na rynek pracy jest trudniejszy. Natomiast analiza przyczyn długotrwałego bezrobocia i ich stopniowa eliminacja to szansa do ograniczania niekorzystnych zjawisk takich jak wyuczona bezradność i dziedziczenie biedy.

2. Ubóstwo

Ubóstwo to najczęstsza od lat przyczyna korzystania ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie. Pojęcie ubóstwa w świadomości społecznej oznacza brak dostatecznych środków materialnych do życia i pojmowane jest jako bieda oraz niedostatek.

W ekonomicznym ujęciu z ubóstwem związane są następujące pojęcia:

- Poziom minimum egzystencji, przyjmowany jako **granica ubóstwa skrajnego**. Minimum egzystencji obliczane jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS). Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.
- **Ustawowa granica ubóstwa**, określona jako kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej.
- **Relatywna granica ubóstwa**, określona jako 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych (obliczonych na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych) i pokazuje tych, których poziom konsumpcji jest niższy niż większości ludzi w Polsce i odbiega znacząco od poziomu przeciętnego.

W IV kwartale 2015 r. dla gospodarstwa 1-osobowego minimum egzystencji wyniosło 545 zł a granica ubóstwa relatywnego 734 zł (dane IPiSS).

W przypadku ubóstwa ustawowego przy obliczaniu granic ubóstwa obowiązują dwie wielkości progowe: dla osoby samotnie gospodarującej (gospodarstwo jednoosobowe) oraz dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym. W IV kwartale 2015 r. granica ubóstwa ustawowego dla gospodarstwa 1-osobowego wyniosła 634 zł a dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym 514 zł.

Ubóstwu szczególnie sprzyja bezrobocie, niski status zawodowy oraz zamieszkiwanie na wsi lub w małym mieście. Oprócz czynników związanych z rynkiem pracy oraz miejscem zamieszkania, ważną determinantą ubóstwa jest skład gospodarstwa domowego – w tym przede wszystkim liczba dzieci. Czynnikiem istotnie decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych, których głównym źródłem utrzymania są niezarobkowe źródła, głównie świadczenia społeczne inne niż emerytury i renty. Wykształcenie jest również jednym z ważniejszych czynników różnicujących zagrożenie ubóstwem. Zasadniczo, im wyższe wykształcenie, tym mniejsze jest ryzyko życia poniżej minimum egzystencji.

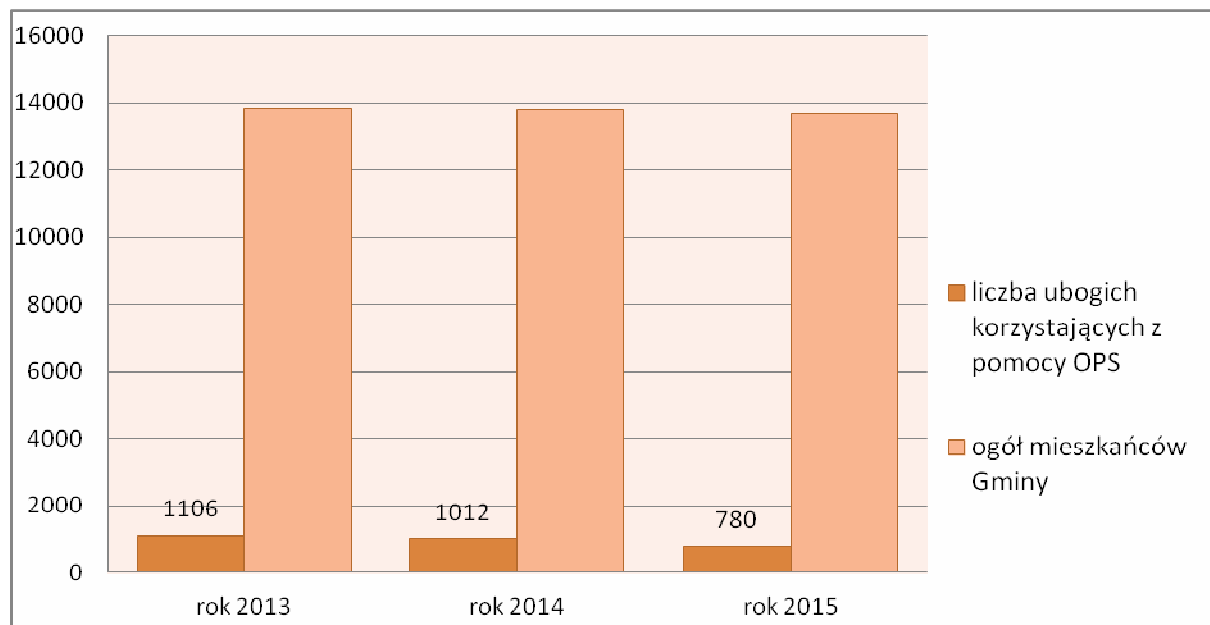
Ze względu na typ gospodarstwa domowego – grupę najbardziej zagrożoną ubóstwem stanowią rodziny wielodzietne, wśród których obserwowane są znacznie wyższe wskaźniki ubóstwa, niż wśród innych typów rodzin. Dane GUS wskazują, że w 2014 r. poniżej minimum egzystencji żyła co dziewiąta osoba w gospodarstwach małżeństw z 3 dziećmi oraz co czwarta osoba w gospodarstwach małżeństw z 4 lub większą liczbą dzieci. Osoby tworzące rodziny niepełne były we względnie lepszej sytuacji. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym dla rodzin niepełnych wyniósł około 6%. Sytuacja rodzin niepełnych jest zróżnicowana i w przypadku samotnych rodziców z większą liczbą dzieci poziom zagrożenia ubóstwem jest wyższy. Do czynników zwiększających zagrożenie ubóstwem należy także zaliczyć obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym.

W 2015 r. udział ubogich beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w Polsce wynosił 5,0%.

W Gminie Chojna z powodu ubóstwa Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy

- 7,98% wszystkich mieszkańców Gminy w roku 2013
- 7,32% wszystkich mieszkańców Gminy w roku 2014
- 5,70% wszystkich mieszkańców Gminy w roku 2015.

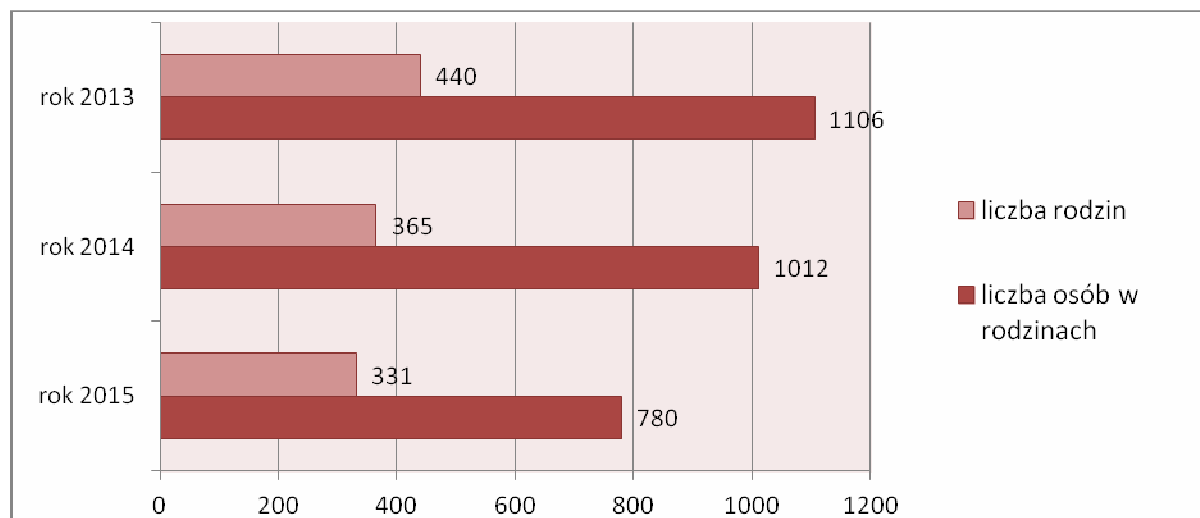
Liczba osób ubogich korzystających ze świadczeń OPS

Źródło: Sprawozdanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie

Zauważa się spadek odsetka osób ubogich wśród ogólnej liczby mieszkańców Gminy, jak również zmniejszanie się liczby rodzin zgłaszających się o pomoc spełniających kryterium dochodowe stosowane w przypadku ubiegania się o świadczenia pieniężne. Mniejsza liczba osób żyjących w ubóstwie to pozytywne zjawisko. Należy jednak wziąć pod uwagę zmniejszanie się liczby mieszkańców Gminy oraz podwyższenie kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń pomocy społecznej w IV kwartale 2015 roku.

Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa

Źródło: Sprawozdanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie

Skutkami ubóstwa jest dezorganizacja życia rodziny, niedożywienie (szczególnie dzieci), zaniedbania w warunkach mieszkaniowych, ograniczony dostęp do edukacji i kultury, różnego rodzaju patologie.

W celu minimalizowania negatywnych efektów życia w ubóstwie w Gminie Chojna realizowany jest program „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**”, w ramach którego każdego roku opłacane są posiłki dla **ponad 200** uczących się dzieci.

Ośrodek Pomocy Społecznej udziela wsparcia w formie pracy socjalnej oraz w formie świadczeń pieniężnych, w tym zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych z budżetu gminy na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, na wykonanie drobnych remontów i napraw w mieszkaniu.

Zakres pomocy finansowej udzielanej z powodu ubóstwa

Rok	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
	ogółem	w tym na wsi			
2013	440	260	1106	934	194 424 zł
2014	365	198	1012	676	141 178 zł
2015	331	155	780	488	62 332 zł

Źródło: Sprawozdanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie

W udzielaniu wsparcia osobom i rodzinom z powodu ubóstwa z jednej strony jest zabezpieczenie na właściwym poziomie środków finansowych w budżecie Gminy na pomoc finansową w formie zasiłków celowych. Z drugiej strony ważna jest praca socjalna, w szczególności motywowanie mieszkańców do zmiany postaw i większej aktywności na rynku pracy.

3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba. Sytuacja seniorów.

Niepełnosprawność utożsamiana z ograniczeniem w zakresie funkcjonowania indywidualnego i społecznego oraz długotrwała choroba to kolejne po ubóstwie i bezrobociu najczęstsze przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Chojna.

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Definicja stosowana przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) przyjmuje, że **„do osób niepełnosprawnych zaliczają się osoby, z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczać ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami”**.

W Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące osób niepełnosprawnych. Pierwsza z nich to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca prawnej podstawy kwalifikacji do grupy osób niepełnosprawnych. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczonego przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności, lekarzy orzeczników ZUS, KRUS.

Natomiast druga, stosowana jest w statystyce GUS jest dużo szersza i ujmuje nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które orzeczenia o niepełnosprawności nie posiadają, lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności życiowych. (tzw. niepełnosprawność biologiczna).

Podobnie jak nie ma jednej definicji niepełnosprawności nie ma też jednego rejestru osób niepełnosprawnych. Skalę zjawiska pokazują badania ankietowe wykonywane przez różne pracownie. Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, który odbył się w dniach 1 kwietnia - 30 czerwca 2011 roku (baza danych Eurostatu- dane wg stanu na 31 marca 2011) osób niepełnosprawnych w Polsce żyło 4 697,0 tys. (co stanowiło 12,2% ogólnej populacji ludności kraju).

Pod koniec 2014 r. według metodologii Eurostatu w Polsce żyło blisko 7,7 mln osób niepełnosprawnych, które twierdziły, iż z powodu problemów zdrowotnych miały ograniczoną zdolność wykonywania czynności, jakie ludzie zwykle wykonują. Dane dotyczą niepełnosprawności biologicznej. W tym samym czasie wyniki Europejskiego Ankietowego Badanie Stanu Zdrowia (EHIS) pokazują, że prawne orzeczenie o niepełnosprawności lub równoważne posiadało ponad 3,8 mln mieszkańców Polski. Zgodnie z metodologią stosowaną w badaniach zdrowia populacja osób niepełnosprawnych, tj. posiadających

orzeczenie prawne lub/i ograniczoną zdolność wykonywania czynności, ale tylko w stopniu poważnym, liczyła 4,9 mln osób.

Dane GUS wskazują, że najliczniejsza populacja osób niepełnosprawnych zamieszkiwała województwo lubuskie, łódzkie i zachodniopomorskie, w których blisko co szósty mieszkaniec był osobą niepełnosprawną.

Częstość występowania niepełnosprawności rośnie wraz z wiekiem, gwałtownie po ukończeniu 50 roku życia. W 2014 r. wśród czterdziestolatków niepełnosprawna była co jedenasta osoba, a wśród pięćdziesięciolatków – blisko co piąta, w grupie osób 70 letnich częściej niż co trzecia, zaś w grupie najstarszych – co druga.

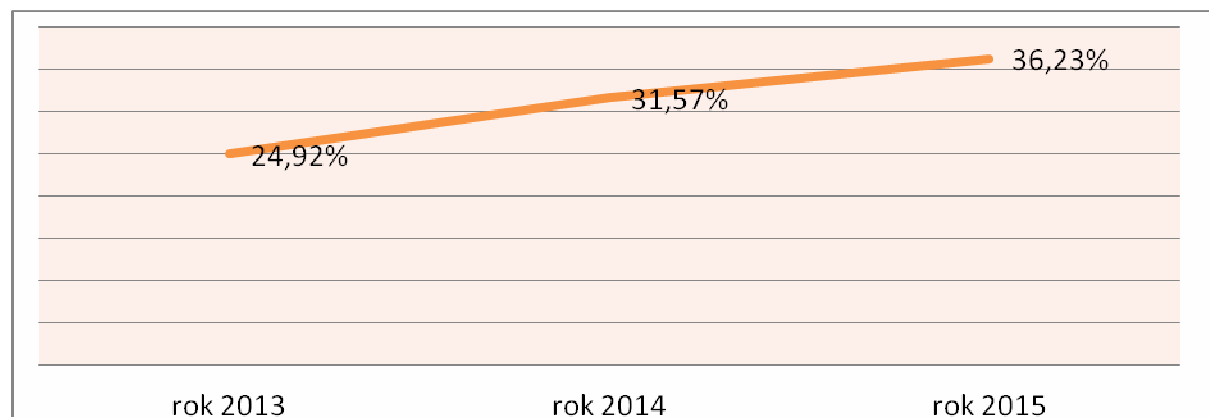
Częstość występowania niepełnosprawności według grup wieku w województwie zachodniopomorskim

Województwo zachodniopomorskie	Osoby niepełnosprawne					
	ogółem	0-14 lat	15-29 lat	30-49 lat	50-69 lat	70 lat i więcej
	w odsetkach danej grupy wieku					
	15,1	8,0	7,3	5,6	24,4	41,1

Źródło: GUS, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia „Stan zdrowia ludności Polski w 2014 roku”

Na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej można zaobserwować wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy ze względu na niepełnosprawność o 12 % od roku 2013 do roku 2015.

Odsetek mieszkańców Gminy korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Większość osób niepełnosprawnych utrzymuje się z rent, emerytur oraz zasiłków. Wciąż spora liczba pozostaje bez pracy i pozostaje na utrzymaniu rodziny i/lub korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Niepełnosprawnej osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy zgodnie z orzeczeniem ZUS lub legitymującej się orzeczeniem o znacznym albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje zasiłek stały. Wysokość zasiłku uzależniona jest od dochodów rodziny lub osoby samotnie gospodarującej i przysługuje w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi dla osoby samotnie gospodarującej to 604 zł miesięcznie. Z zasiłku stałego korzystały :

- w roku 2013- 94 osoby
- w roku 2014- 103 osoby
- w roku 2015 - 108 osób.

Osoby z niepełnosprawnością są również w grupie beneficjentów pomocy w formie zasiłków okresowych i celowych.

Liczba korzystających z pomocy OPS w związku z niepełnosprawnością

Korzystający z pomocy OPS z powodu niepełnosprawności	liczba rodzin		liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
w roku 2013	149	66	327
w roku 2014	167	71	337
w roku 2015	179	91	326

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Część osób niepełnosprawnych pobiera z OPS również zasiłek pielęgnacyjny. Natomiast rodziny, których członkiem jest osoba z niepełnosprawnością wymagająca pomocy osób drugih w codziennym funkcjonowaniu, mogą ubiegać się o świadczenie opiekuńcze:

- świadczenie pielęgnacyjne – 44 świadczeniobiorców w 2015 roku
- specjalny zasiłek opiekuńczy - 11 świadczeniobiorców w 2015 roku
- zasiłek dla opiekuna- 42 świadczeniobiorców w 2015 roku.

Mimo wsparcia finansowego sytuacja bytowa osób niepełnosprawnych i rodzin z osobą niepełnosprawną jest niekorzystna. Zagrożenie ubóstwem wiąże się z wysokimi kosztami ponoszonymi na leczenie i rehabilitację. Wynika również z małej aktywności zawodowej samych

niepełnosprawnych spowodowanej często niskimi kwalifikacjami, małą liczbą zakładów pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne czy brakiem zakładów aktywności zawodowej.

Niepełnosprawność wiąże się również z problemami w funkcjonowaniu w społeczeństwie ze względu na różnego rodzaju bariery: mentalne, architektoniczne, kulturowe, co w efekcie może prowadzić do wykluczenia społecznego. Dlatego też istotną rolę w poprawie sytuacji osób z niepełnosprawnością odgrywa rehabilitacja.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia, integracji społecznej.

Na terenie Gminy Chojna działają organizacje pozarządowe zajmujące się wsparciem i rehabilitacją, głównie społeczną, osób niepełnosprawnych, np. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Chojnie, Stowarzyszenie Amazonek „Teresa” w Chojnie, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Jesteśmy”.

Osoby niepełnosprawne zwykle gorzej oceniają swoje zdrowie niż osoby sprawne, częściej muszą korzystać z pomocy medycznej, częściej też występują u nich długotrwałe problemy zdrowotne czy choroby przewlekłe.

Do zadań Gminy należy pomoc osobą dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą, którym stan zdrowia uniemożliwia podjęcie pracy zarobkowej, co z kolei powoduje pogorszenie sytuacji finansowej.

W 2013 roku rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na długotrwałą chorobę stanowiły 13,71% wszystkich podopiecznych OPS, którym przyznano świadczenia. W 2014 roku liczba rodzin wynosiła 11,34% świadczeniobiorców a w roku 2015 18,83 % rodzin (wśród wszystkich świadczeniobiorców) korzystało ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Liczba korzystających z pomocy OPS w związku z długotrwałą chorobą

Pomoc udzielana z powodu długotrwałej choroby	liczba rodzin		liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym: na wsi	
w roku 2013	82	51	164
w roku 2014	60	43	144
w roku 2015	93	41	172

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Osoby zmagające się z przewlekłą chorobą spotykają się z podobnymi problemami jak osoby niepełnosprawne. Długotrwała i ciężka choroba bardzo często przyczynia się do niemożności aktywnego uczestniczenia w tzn. „normalnym życiu” i prowadzi do zagrożenia wykluczeniem społecznym. Osoby długotrwale chore często mają problemy z samoobsługą i potrzebna jest im pomoc osoby drugiej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie świadczy na rzecz osób niepełnosprawnych i/lub przewlekle chorych pomoc w formie usług opiekuńczych, jeżeli są one pozbawione opieki ze strony rodziny. Uwzględniając szczególne potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek świadczy również specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Natomiast 35 osób z zaburzeniami psychicznymi korzysta z usług świadczonych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Chojnie (dziennym ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

Rodzaj usług świadczonych w miejscu zamieszkania	Liczba świadczeniobiorców		
	w roku 2013	w roku 2014	w roku 2015
Usługi opiekuńcze	36	34	40
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	11	11

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

„Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej” - art. 54. 1. Ustawy o pomocy społecznej.

Tylko w roku 2015 skierowano do domów pomocy społecznej 3 osoby a łącznie ze środków budżetu Gminy dofinansowywano pobyt w domach pomocy społecznej 15 mieszkańcom, w tym 3 dzieci. Wydatki Gminy na ten cel systematycznie wzrastają i wynosiły: w roku 2015 - 361 470,80 zł, przy nakładach w latach wcześniejszych odpowiednio: 291 008,24 zł w roku 2014, 266 341,09 zł w roku 2013.

Do domów pomocy społecznej jak również do zakładów opiekuńczo- leczniczych najczęściej kierowane są ze względu na stan zdrowia osoby starsze.

Szeroko rozumiany postęp w różnych dziedzinach, szczególnie rozwój medycyny, także zmiany ekonomiczno-społeczne, wzrost stopy życiowej ludzi, wpłynęły na wydłużenie życia ludzi. Udział osób starszych w polskim społeczeństwie systematycznie rośnie. W Gminie Chojna liczba osób w wieku 60 i więcej lat stanowiła 15,78% ogólnej liczby mieszkańców a odsetek kobiet w tym przedziale wynosił 69,85 %.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych możemy zaliczyć chorobę, inwalidztwo, ale też poczucie nieprzydatności, zmniejszenie więzi rodzinnych, samotność oraz życie w ubóstwie. W świadomości społecznej starość często łączona jest z niedołężnością, a osoby starsze postrzegane są jako nienadążające za rozwojem technologicznym. Wszystko to powoduje marginalizację osób starszych, jako zbiorowości, co uwidacznia się w eliminowaniu ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie, kiedy przekraczają granicę wieku emerytalnego.

Ze względu na swój wiek i stan zdrowia osoby starsze mają ograniczone możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji. Z powodu ograniczenia samodzielności życiowej osoby starsze objęte są pomocą w formie usług opiekuńczych. Uzupełnieniem pomocy świadczonej przez Ośrodek Pomocy może być organizowanie pomocy sąsiedzkiej oraz wolontariatu.

Należy zwrócić uwagę, że w grupie seniorów są również osoby sprawne, o dużym potencjale i potrzebie aktywności. Istotne jest zatem rozszerzanie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego oraz zapewnienie możliwości jak najbardziej pełnego uczestnictwa w życiu społecznym np. przez stworzenie miejsca spotkań i aktywności dla seniorów oraz rozwijaniu współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych. Seniorzy z Gminy Chojna mogą korzystać z Zachodniopomorskiej Karty Seniora, są zwolnieni z ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze (dotyczy osób po 85 roku życia na mocy Uchwały Rady Miejskiej Nr XX/136/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 r.) a w trosce o bezpieczeństwo realizowany jest program „Bezpieczny Senior”.

4. Niewydolność rodzin w sprawach opiekuńczo - wychowawczych

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. Środowisko rodzinne jest także pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się ono nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia wiążące się z późniejszym życiem społecznym. Jednak nie wszystkie rodziny swoje funkcje realizują w takim stopniu, by dzieci mogły się w nich prawidłowo rozwijać i czuć się szczęśliwe.

W rodzinach dysfunkcyjnych występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie i są szczególnie groźne dla dziecka i jego rozwoju psychosomatycznego. Źródłem problemów może być np. bezrobocie rodziców, brak środków finansowych niezbędnych do zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci. Nierzadko źródło dysfunkcji tkwi w czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny np. niezaradność, uzależnienia, przemoc, przestępczość.

W rodzinach niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bez względu na przyczyny tej niewydolności, rodzicom często brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego i zapewnienia poczucia bezpieczeństwa a deficyt zainteresowania dziećmi powoduje, że pozostawione są "same sobie" i większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników. Częściej pojawiają się u nich problemy szkolne a nawet konflikty z prawem. Problemy opiekuńczo - wychowawcze są niejednokrotnie przyczyną umieszczenia dzieci w placówkach wychowawczych, resocjalizacyjnych lub opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, to powód kwalifikujący rodziny do objęcia pomocą i udzielania wsparcia przez instytucje pomocy społecznej.

Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba rodzin ogółem	30	49	36
w tym: rodziny niepełne	13	27	15
rodziny wielodzietne	11	23	19

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Ustawa z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom z dziećmi, które są niewydolne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W Gminie Chojna pomoc ta realizowana jest głównie poprzez działania asystenta rodziny zatrudnionego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnie. Zadaniem asystenta jest wzmacnianie roli rodziny poprzez podejmowanie między innymi następujących działań:

- analiza sytuacji rodziny oraz przyczyn jej niewydolności;

- ustalenie i realizacja planu pracy przy czynnym współudziale członków rodziny;
- pomoc w uzyskaniu stabilizacji bytowej rodziny;
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców;
- podnoszenie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Ogólna liczba rodzin oraz liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta

ROK	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2013	22	76
2014	20	69
2015	18	55

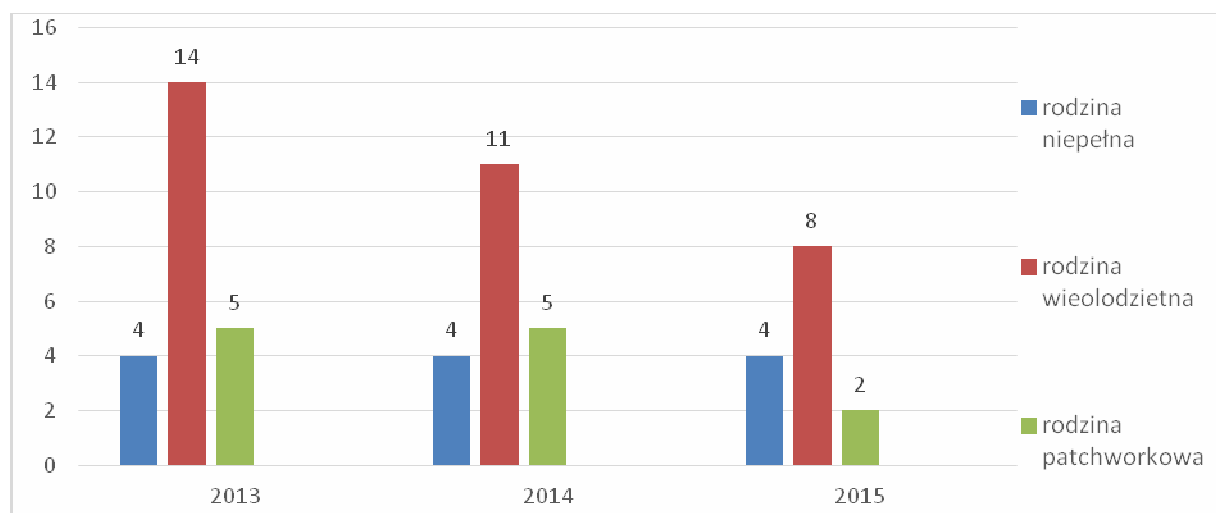
Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Jak wynika ze sprawozdań z działalności asystenta rodziny, rodziny niewydolne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to najczęściej rodziny wieloprotymowe. Trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi sprzężone były z problemami takimi jak: niskie kwalifikacje zawodowe, bezrobocie, ubóstwo, niezaradność życiowa, alkoholizm, przemoc, niepełnosprawność.

Główne problemy w rodzinach korzystających z pomocy asystenta rodziny w związku z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

Dominujące problemy w rodzinach niewydolnych	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Bezrobocie	8	5	3
Nadużywanie alkoholu	7	10	10
Przemoc	1	1	0
Niepełnosprawność	8	8	9

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie
Struktura rodzin korzystających z pomocy asystenta

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Wspieranie rodziny i pomoc rodzicom w prawidłowym pełnieniu swoich ról ma na celu zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie powrotu do rodziny biologicznej dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Ilość dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z Gminy Chojna w latach 2013 – 2015

ROK	Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej
2013	1	4
2014	0	2
2015	1	5

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

W przypadku rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczych i wychowawczych priorytetem jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. Wsparcie udzielane rodzinom powinno mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Ponieważ problemy rodzin bardzo często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań, istotne jest koordynowanie działań wszystkich instytucji działających na rzecz rodziny. Należy zbudować gminny system wspierania rodzin w oparciu o opracowany plan uwzględniający różne formy i metody wsparcia, w tym działalność asystenta rodziny, utworzenia placówki wsparcia dziennego, przeszkolenie rodzin wspierających oraz rozwijanie rodzinnych form opieki zastępczej.

5. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej.

Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi dla jej członków a w szczególności dla dzieci niezmiernie głębokie i szkodliwe konsekwencje w bliższej lub dalszej perspektywie. Przemoc w rodzinie występuje niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego przenosi się na relacje i funkcjonowanie człowieka w różnych płaszczyznach życia społecznego.

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo cyklicznie powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna
- przemoc psychiczna
- przemoc seksualna,
- przemoc ekonomiczna
- zaniedbanie

Diagnozowaniem zjawiska przemocy w rodzinie, także profilaktyką w tym zakresie oraz koordynacją działań pomocowych dla rodzin doświadczających przemocy domowej zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Gminy Chojna Zarządzeniem Nr 55/V/2011 z dnia 10 marca 2011r. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- Kuratorskiej Służby Sądowej,
- organizacji pozarządowej.

Skalę zjawisko przemocy domowej w Gminie Chojna obrazują poniższe dane.

Liczba mieszkańców w Gminie Chojna doświadczających przemocy

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Odsetek osób doświadczających przemocy w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2013	29	101	0,72 %
2014	62	218	1,56 %
2015	44	147	1,05 %

Źródło: Sprawozdania z działalności ZI

Zdecydowaną większość procedur Niebieskiej Karty wszczynają funkcjonariusze policji oraz pracownicy socjalni.

Rodziny, w których zdiagnozowano problem przemocy domowej zostają objęte interdyscyplinarnymi działaniami w ramach procedury Niebieska Karta od momentu potwierdzenia przemocy w rodzinie do czasu jej trwałego ustania.

Liczba procedur „Niebieska Karta” realizowanych przez Zespół Interdyscyplinarny

Rok	Liczba prowadzonych procedur	Liczba zgłoszeń, co do których nie było zasadności podejmowania działań	Liczba zakończonych procedur
2013	34	0	14
2014	62	2	35
2015	25	2	33

Źródło: Sprawozdania z działalności ZI

Pomoc rodzinom, w których występuje przemoc realizowany jest przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych we współpracy z członkami rodzin według przyjętego planu pomocy. Każdorazowo plan pomocy jest zindywidualizowany z uwzględnieniem wszystkich dostępnych metod i narzędzi.

Z analizy procedur Niebieska Karta wynika, że najczęściej przemoc domowej doświadczały kobiety w wieku 35-60 lat. W Gminie Chojna nie odnotowano w latach 2013-2015 aktów przemoc skierowanych bezpośrednio wobec dzieci. Często są one jednak świadkami przemoc, co niekorzystnie wpływa na ich sytuację i dalszy rozwój. Wśród wszystkich rodzin, w których występowała przemoc odsetek rodzin z małoletnimi dziećmi wynosił w roku 2014 **51,6%** (32 rodziny - 45 dzieci) a w roku 2015 **54,5%** (24 rodziny czyli - 52 dzieci).

Natomiast osobami stosującymi przemoc byli głównie mężczyźni, w większości przypadków mający problemy z nadużywaniem lub uzależnieni od alkoholu. Są oni kierowani do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu uzyskania pomocy w rozwiązaniu problemu nadużywania alkoholu w różnych formach (leczenie farmakologiczne, wsparcie psychologiczne, udział w spotkaniach grupy samopomocowej). Do Komisji w roku 2013 skierowano 17 osób stosujących przemoc, w roku 2014 - 24 osoby a w roku 2015 skierowano 15 mężczyzn stosujących przemoc i nadużywających alkoholu.

W ramach działań pomocowych dla osób stosujących przemoc dedykowany jest „Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemoc w rodzinie”. W roku 2014 skierowano do udziału w programie 30 osób stosujących przemoc, 3 wzięły udział i tylko 1 osoba zrealizowała program. W roku 2015 na 17 osób skierowanych tylko 1 osoba stosująca przemoc w rodzinie uczestniczyła i ukończyła program.

Przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna jest przestępstwem. Przystępstwo znęcania się jest przestępstwem ściganym z urzędu lub po złożeniu zawiadomienia, Z danych statystycznych wynika, że znaczna część spraw z art. 207 Kodeksu karnego zostaje umorzona. Najczęstszym powodem umarzania spraw bądź odmowy wszczęcia postępowania w sprawach o przestępstwa, w których sprawcą jest osoba najbliższa dla ofiary jest brak dowodów lub wycofanie się osoby doświadczającej przemoc.

Zestawienie postępowań przygotowawczych i aktów oskarżenia

Rok	Ilość wszczętych postępowań przygotowawczych	Ilość umorzonych postępowań	Ilość sformułowanych aktów oskarżenia
2013	20	8	12
2014	18	7	11
2015	15	11	4

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Chojnie

Wszystkie rodziny doświadczające przemocy domowej objęte zostały pracą socjalną, uzyskały informacje o możliwości korzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistów (prawnik, psycholog, mediator) w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Udzielano również pomocy finansowej ze środków własnych Gminy Chojna na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny.

Pomoc udzielna z powodu przemocy w rodzinie

Rok	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach
2013	15	51
2014	31	105
2015	17	60

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Doświadczanie przemocy jest podstawą do udzielania rodzinom systemowej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Znowelizowana w 2010 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobligowała gminy do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Celem przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Chojnie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2021 jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Chojna oraz zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy.

Obszary oddziaływań Programu to:

1. Profilaktyka zjawiska przemocy domowej oraz edukacja społeczności lokalnej.
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji służb i osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania i pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

Program przedstawia szerokie spektrum działań wobec problemu przemocy domowej i tworzy ramy zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Chojna. Skuteczność realizacji Programu zależy od zaangażowania poszczególnych instytucji i organizacji w działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania i pomocy rodzinom. Realizatorami Programu są:

- Burmistrz Gminy Chojna
- Zespół Interdyscyplinarny jako koordynator realizacji Programu
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Chojnie,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Placówki oświatowe,

we współpracy z :

- Organizacjami pozarządowymi,
- Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Sądem Rejonowym w Gryfinie,
- Centrum Kultury w Chojnie,
- Sołectwami,
- Punktem Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie.

6. Uzależnienia

Uzależnienie (nałóg) - to silne pragnienie zażywania konkretnych środków, bądź wykonywania jakiejś czynności. Rodzajów uzależnień jest wiele. Można uzależnić się od: alkoholu, narkotyków, leków, hazardu, papierosów, gier komputerowych, Internetu, seksu, robienia zakupów, pracy.

Uzależnienie to choroba, która utrudnia prawidłowe funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne. Osoba uzależniona najczęściej nie zdaje sobie sprawy ze swojego nałogu, który przynosi wiele szkód. Powoduje koncentrację na wykonywaniu jakiejś czynności bądź zażywaniu konkretnego środka. Wpływa też negatywnie na zdrowie psychiczne jak i fizyczne.

Najbardziej powszechnym uzależnieniem jest uzależnienie od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu osób i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Przynosi szkody nie tylko pijącemu, ale też wszystkim w jego środowisku rodzinnym, zaczynając od nienarodzonych jeszcze dzieci, dzieci wychowujących się w rodzinie osoby uzależnionej oraz dorosłych członków rodziny. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio-psycho-społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej. Model leczenia tego schorzenia musi być dostosowany do takiego właśnie sposobu postrzegania tej choroby. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowania narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

Drugim zjawiskiem równie niszczącym człowieka i jego rodzinę oraz wywołującym znaczne koszty społeczne jest narkomania.

Uzależnienie od narkotyków jest chorobą, na którą może zachorować każda osoba eksperymentująca ze środkami zmieniającymi świadomość. Nieleczona narkomania jest chorobą postępującą i zagraża życiu. O narkomanii słyszymy najczęściej w kontekście patologii społecznej czy przestępczości, rzadziej myślimy o tym problemie w kategoriach choroby. Jednak, jedynie traktowanie uzależnienia od narkotyków jako choroby, pozwala skutecznie pomagać osobom dotkniętym tym problemem, jak i ich bliskim. Według definicji, narkomania to zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania środków odurzających na organizm. Objawia się między innymi, potrzebą przyjmowania,

stale lub okresowo, substancji odurzającej. Wpływa to na zmianę zachowań oraz pogorszenie funkcjonowania we wszystkich sferach życia. Wraz z rozwojem uzależnienia następuje coraz większa koncentracja życia wokół zażywania – osoba uzależniona poświęca coraz więcej czasu, energii i środków na zdobywanie i zażywanie narkotyku. Obecnie poważny wyzwanie stanowią „dopalacze”. Te nowe narkotyki to produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha: zawierają substancje psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków. Ogromny problem w związku z pojawieniem się dopalaczy oprócz ich szkodliwego działania stanowi stosunkowo łatwa dostępność dla bardzo młodych ludzi.

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu alkoholizmu lub narkomanii

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi	
Rok 2013			
Alkoholizm	20	13	46
Narkomania	2	0	4
Rok 2014			
Alkoholizm	45	24	107
Narkomania	2	0	4
Rok 2015			
Alkoholizm	36	20	68
Narkomania	1	0	3

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Należy zwrócić uwagę, że przedstawione dane w powyższych tabelach nie uwidaczniają prawdziwej skali zjawiska uzależnienia. Często jest to problem skrywany, gdyż wiele osób uzależnionych np. od alkoholu nie przyznaje się do uzależnienia i ukrywa go przed innymi. Problem uwidacznia się dopiero wtedy, kiedy uzależnienie zaburza prawidłowe działanie lub nie pozwala rodzinie/osobie funkcjonować w środowisku.

Uzupełnieniem danych na temat skali zjawiska nadużywania alkoholu i jego skutków dla życia rodziny i szerzej życia społecznego są dane o ilości osób nietrzeźwych (w tym także nieletnich) zatrzymanych przez funkcjonariuszy policji.

Nietrzeźwość w miejscach publicznych

Działania w stosunku do osób nietrzeźwych	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba zatrzymanych do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	126	157	22
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób nieletnich	1	8	7
Liczba nietrzeźwych przewiezionych do Izby Wytrzeźwień	31	42	45

Źródło: Sprawozdanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii należy do zadań własnych gmin.

W Gminie Chojna działania te realizowane są zgodnie z wytycznymi zawartymi w uchwalanym każdego roku Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Chojna oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Chojna na lata 2016-2020.

Treść programów jest została dostosowana do lokalnych potrzeb społecznych tak, aby jak najskuteczniej zapobiegać niebezpiecznym zjawiskom i minimalizować negatywne skutki uzależnień.

Działania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo--rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym

ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Podstawowym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz doskonalenie sposobów rozwiązywania istniejących problemów. Działania w ramach Programu obejmują:

- 1) przeciwdziałanie sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim oraz reklamie napojów alkoholowych,
- 2) rozwijanie usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- 3) profilaktyczne programy informacyjne i psychoedukacyjne wpływające na podstawy i umiejętności ważne dla zdrowia i trzeźwości w szczególności wobec młodzieży i grup podwyższonego ryzyka,
- 4) leczenie i rehabilitację osoby uzależnionej prowadzi zakład opieki zdrowotnej lub lekarz wykonujący indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską.
- 5) kontrolę przedsiębiorców prowadzących sprzedaż / podawanie napojów alkoholowych.

Głównym realizatorem wymienionych Programów jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Nr 239/V/2007 Burmistrza Gminy Chojna z dnia 14 listopada 2007 r.

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania GKRPA w stosunku do osób i rodzin z problemem alkoholowym	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Rozmowy z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym	127	132	117
Czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu leczenia uzależnienia	5	5	3
Rozmowy interwencyjno-motywujące z osobami z problemem alkoholowym	31	79	59
Wnioski do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	3	3
Kolonie profilaktyczne dla dzieci	12	10	10

Źródło: Sprawozdanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działalność Punktu konsultacyjno-informacyjnego

Liczba osób, którym udzielono porady w Punkcie konsultacyjno-informacyjnym	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Osoby z problemem alkoholowym	21	30	30
Członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym	3	4	5

Źródło: Sprawozdanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Każde uzależnienie to złożone i trudne zjawisko, które wymaga zaangażowania i skoordynowanego działania licznych służb, instytucji i organizacji pozarządowych. Należy również podkreślić, że uzależnienie, mimo że powinno być traktowane jak choroba, nie zwalnia osoby uzależnionej z odpowiedzialności za konsekwencje, a tym bardziej za podjęcie leczenia i jego przebieg.

7. Bezdomność

W ujęciu ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. za osobę bezdomną uznaje się „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.”

Bezdomność można definiować w wielu aspektach: psychologicznym, socjologicznym, kulturowym, politycznym, gospodarczym. Jednak jak podkreśla wielu badaczy, bezdomność jest przede wszystkim zjawiskiem społecznym, niepoddającym się opisowi w kategoriach czysto prawnych. Ani formalne prawo do zamieszkania w danym lokalu, ani brak tego prawa, nie przesądzają bowiem niczego w kwestii bezdomności.

Problem bezdomności jest ściśle powiązany z innymi problemami społecznymi: ubóstwem, bezrobociem, nadużywaniem alkoholu, narkomanią, przestępstwami i prostytutką nieletnich, a także z deprivacją w sferach psychicznych: obniżenia własnej wartości, poczucia utraty godności.

Wykluczenie mieszkaniowe, innymi słowy deprivacja czy bieda mieszkaniowa, to zjawisko obejmujące sytuację zarówno niestabilnego i niezabezpieczonego mieszkania, jak i sytuację nieadekwatnego zamieszkiwania. Wykluczenie w tej sytuacji nie obejmuje tylko

fizycznych problemów z mieszkaniem (dachem nad głową), ale także problemy z nawiązywaniem relacji społecznych czy uregulowaniami administracyjnymi i prawnymi. Według *Europejskiej typologii bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego* (ETHOS) wykluczenie mieszkaniowe obejmuje wiele różnorodnych grup obywateli, m.in. ludzi zagrożonych eksmisją, doświadczających przemocy, zamieszkujących substandardowe lub przeludnione mieszkania

Przyczyn jest bardzo wiele, ale jedną z najistotniejszych stanowi brak więzi i oparcia w rodzinie. Dlatego też najbardziej narażone na ryzyko bezdomności są osoby z rodzin rozbitych, osoby samotne, opuszczających zakład karny, nadużywające alkoholu i długotrwale pozostające bez pracy, także opuszczające placówki opiekuńczo – wychowawczej. Brak środków do życia niejednokrotnie skutkuje utratą mieszkania a to z kolei powoduje, że osobom bezdomnym trudno jest znaleźć pracę, która pozwoliłaby na zmianę warunków życia.

Bezdomni przebywający na terenie Gminy Chojna będący beneficjentami Ośrodka Pomocy Społecznej objęci są wsparciem pracowników socjalnych, korzystają pomocy finansowej w formie zasiłków z przeznaczeniem na zakup żywności, obuwia, odzieży otrzymują gorący posiłek oraz ciepłą odzież. Szczególnie w okresie zimowym osoby bezdomne kierowane są do schronisk dla bezdomnych lub noclegowni jednak niechętnie opuszczają dotychczasowe miejsce pobytu.

Liczba bezdomnych mieszkańców Gminy

Liczba osób bezdomnych	W roku 2013	W roku 2014	W roku 2015
Ogólna liczba osób bezdomnych w tym :	17	21	20
kobiet	1	1	2
mężczyzn	16	20	18

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Dane OPS wskazują, że bezdomni w Gminie Chojna to głównie mężczyźni z różnych grup wiekowych, żyjący w przestrzeni publicznej (na terenie ogródków działkowych, klatkach schodowych, dworcu kolejowym, opuszczonych budynkach piwnicach).

Miejsce przebywania osób bezdomnych

Liczba bezdomnych ze względu na miejsce przebywania	W roku 2013	W roku 2014	W roku 2015
Przebywające w schroniskach dla bezdomnych	2	3	2
Przebywające w przestrzeni publicznej	12	14	15
Przebywające poza terenem gminy Chojna lub w bez ustalonego miejsca pobytu	3	4	3

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie

Bezdomność jest jednym z najbardziej skrajnych przejawów wykluczenia społecznego, nie jest tylko problemem pojedynczego człowieka, ale kwestią społeczną, którą należy rozwiązywać przez opracowanie właściwych programów polityki społecznej.

Uchwałą Nr XLI/ 350 /2010 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 25 lutego 2010 r. przyjęto Program pomocy osobom bezdomnym i przeciwdziałania zjawisku bezdomności w Gminie Chojna. Głównym celem Programu jest zapewnienie osobom bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do pełnienia właściwych, adekwatnych do ich potrzeb i możliwości ról społecznych.

Ze względu na złożoność przyczyn pozostawania w bezdomności, osoby bezdomne wymagają różnorodnych działań na rzecz zaspokojenia ich potrzeb oraz włączenia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Działania aktywizujące to przede wszystkim indywidualny program wychodzenia z bezdomności, który jest instrumentem socjalnym mającym na celu stworzenie „ścieżki” instytucjonalnego postępowania wobec osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, a także zmobilizowanie tych osób do aktywnej postawy i współpracy z pracownikami służb pomocy społecznej i służb zatrudnienia.

Program taki jest opracowywany wspólnie przez bezdomnego i pracownika socjalnego a jego realizacja wymaga aktywnego współdziałania ze strony osoby bezdomnej w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych.

8. Analiza problemów społecznych na podstawie ankiet

Badania ankietowe przeprowadzono w ramach diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Chojna. Kwestionariusz ankiety trafił bezpośrednio do mieszkańców zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym Gminy. Badani anonimowo odpowiadali na pytania w formie pisemnej lub elektronicznej.

Ankiety udostępnioną mieszkańcom Gminy stworzono celem uzupełnienia otrzymanych materiałów i analiz statystycznych od instytucji takich, jak: Urząd Miejski w Chojnie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnie, Powiatowy Urząd Pracy w Gryfinie, Komisariat Policji w Chojnie, Centrum Kultury, Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego (baza danych regionalnych www.stat.gov.pl).

Przeprowadzenie badania ankietowego było też elementem uspołecznienia procesu budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Ankieta dotyczyła zarówno określenia problemów społecznych jak i jakości życia mieszkańców Gminy Chojna. Wyniki ankiet posłużyły identyfikacji przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

W badaniu uczestniczyli przedstawiciele różnych grup społecznych. Zdecydowaną większość osób badanych stanowiły kobiety - **48%**, natomiast mężczyźni stanowili **32%**.

Większość badanych **48%** stanowiły osoby w wieku 31-50 lat,

26% w wieku powyżej 50 lat,

23% w wieku 19- 30 lat.

3% w wieku do 18 lat.

Najwięcej ankiet wypełniły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym - **28%**, podstawowym i licealnym – **26%**, następnie z średnim - **22%** i wyższym - **18%**.

W kwestii statusu zawodowego - **43%** ankietowanych posiadało status bezrobotnego, **41%** pracownika. Najmniej badanych posiadało status rolnika – **4%** i przedsiębiorcy – **6%**.

Poziom życia

Jakość życia mieszkańców jest niezwykle ważnym elementem społeczeństwa. Satisfakcja z miejsca, w którym się funkcjonuje przedkłada się na całą społeczność lokalną. Dla większości badanych mieszkańców Gminy Chojna – 51% warunki życia określane są na poziomie średnim oraz złym – 33%. Oznacza to, że poziom życia w Gminie nie jest w pełni satysfakcjonujący dla mieszkańców. Zadowolenie wskazało tylko 2% ankietowanych.

Na pytanie co należy zrobić, aby podnieść jakość życia w Gminie, badani wskazywali:

- stworzenie większej liczby miejsc pracy,
- aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych,
- likwidację barier architektonicznych,
- usprawnienie działań Urzędu Pracy,
- zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów,
- rozwinięcie sieci połączeń autobusowych na terenie Gminy,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży miejsc, w których mogliby spędzać aktywnie czas,
- zapewnienie mieszkańcom dostępu do kina,
- zorganizowanie bezpłatnych zajęć w Centrum Kultury,
- zapewnienie mieszkań socjalnych.

Sytuacja materialna

Większość badanych ocenia sytuację materialną swojej rodziny jako złą – 38%, natomiast 28% badanych jest zadowolonych ze swojej sytuacji. Posiadane środki materialne oraz ich ewentualny brak przedkładają się w dużej mierze na uczestnictwo w społeczeństwie. Przeszło 57% ankietowanych nie uczestniczy w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych. Wśród powodów wskazywali brak zainteresowania z ich strony, brak środków finansowych oraz niemożność dojazdu na imprezy.

Sytuacja osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne napotykają według opinii respondentów na wiele utrudnień, m.in. bariery architektoniczne (40%), utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (27%) oraz bezrobocie – 18%. Warto zaznaczyć, że dla większości mieszkańców dostęp do pomocy medycznej jest bardzo niezadowolający – 35%.

Sytuacja osób starszych

Do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zaliczane są również osoby starsze. Do najczęstszych problemów osób starszych wskazanych w ankietach należą: problemy finansowe – 57%, problemy z dojazdem do placówek opieki zdrowotnej – 33%.

Uzależnienia

Zdaniem 52% badanych problem uzależnień w Gminie jest średni, według 45% jest wysoki, natomiast dla 3% badanych - niski. Przyczynami występowania uzależnień są kolejno: bezrobocie, samotność, stres, choroby.

Przemoc

Przemoc domowa występująca na terenie Gminy Chojna jest zjawiskiem przemilczanym, co potwierdzają wypowiedzi respondentów. 44% badanych uważa, iż zna niewiele takich przypadków, a 27% stwierdza, iż nie zna w ogóle takich przypadków, natomiast 28% zna wiele rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Sytuacja dzieci i młodzieży

Problemy społeczne dzieci i młodzieży zdaniem 27% badanych dotyczą bezproduktywnego spędzania wolnego czasu. Zdaniem 22% osób odnoszą się do zaniedbań wychowawczych oraz socjalnych (niedożywienia, higieny). Badani uważają, że właściwymi sposobami rozwiązywania problemów społecznych dzieci i młodzieży są:

- organizacja zajęć pozaszkolnych,
- tworzenie świetlic i lokali, w których młodzież mogłaby się spotykać i w których można będzie realizować różnego rodzaju zajęcia
- organizacja zajęć uświadamiających o skutkach nałogów oraz monitowanie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu i tytoniu nieletnim,
- organizacja tematycznych kół zainteresowań.

Podsumowanie badania ankietowego

Jakość życia w gminie Chojna nie satysfakcjonuje większości respondentów. W dużej mierze związane jest to z małą ilością miejsc pracy, w tym niewielkimi działaniami na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, a także funkcjonowaniem szarej strefy. Ponadto, respondenci bardzo często podkreślali niezadowolenie z aktywności doradczej Urzędu Pracy, szczególnie dla tych osób, które odbyły już staż bądź szkolenie.

Problemem wskazywanym przez mieszkańców jest trudny dostęp do lekarzy specjalistów oraz brak szpitala. Ponadto respondentom brakuje zdecydowanie takich jak kino czy basen.

Aktywne spędzanie czasu przyczyniłoby się do zmniejszenia skali bezproduktywnego spędzania czasu przez dzieci oraz młodzież.

Spora część badanych stwierdziła, że dzieci nie uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych, ponieważ brakuje rodzicom wystarczających środków finansowych lub dziecko nie jest nimi zainteresowane.

Jednym z poważniejszych problemów w opinii respondentów jest komunikacja miejska. Badani domagają się poprawy aktualnego stanu rzeczy – usprawnienia komunikacji oraz wyremontowania dworca PKP.

Badanym zależy również na zapewnieniu opieki najmłodszym mieszkańcom, ponieważ brak żłobków stanowi spory problem dla tych kobiet, które chciałyby podjąć zatrudnienie.

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest procedurą analityczną pozwalającą na gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację. Jest stosowana jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej. Pozwala wykorzystać zgromadzone informacje do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym wskazaniu słabych stron i zagrożeń.

- **S (Strengths) - mocne strony** to czynniki wewnętrzne, które stanowią atut, przewagę, zaletę,
- **W (Weaknesses) - słabe strony** to czynniki wewnętrzne, które stanowią słabość, barierę, wadę,
- **O (Opportunities) - szanse** to czynniki zewnętrzne, czyli to co stwarza szansę korzystnej zmiany,
- **T (Threats) - zagrożenia** to czynniki zewnętrzny, czyli to co stwarza niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Stabilna struktura pomocy społecznej • Profesjonalna i kompetentna kadra pomocy społecznej • Wielokierunkowe działania wspierające realizowane przez OPS • Utrwalona współpraca instytucji pomocy społecznej z władzami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i służbami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych • Wpieranie rodzin będących w kryzysie oraz mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych • Rozwinięta asystentura rodzinna 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczności lokalnej • Emigracja zarobkowa mieszkańców • Duża liczba długotrwale bezrobotnych mimo obniżania stopy bezrobocia • Utrzymujące się zjawisko wyuczonej bezradności i dziedziczenia biedy • Pogłębiający się kryzys rodziny- przejmowanie opiekuńczych funkcji rodziny przez instytucje • Niewystarczająca liczba pracowników świadczących usługi opiekuńcze w związku narastającym problemem braku opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny

<ul style="list-style-type: none">• Zapewnienie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi• Opracowane i wdrożone procedury współpracy interdyscyplinarnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie• Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy• Organizacja wydarzeń na rzecz integracji osób niepełnosprawnych• Zapewnienie transportu osobom niepełnosprawnym• Funkcjonowanie Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie• Działalność świetlic środowiskowych• Zapewnienie dostępu do przedszkola na poziomie zgodnym z potrzebami mieszkańców Gminy• Realizacja projektów finansowanych ze środków UE przez placówki oświatowe• Wysoki poziom wsparcia uczniów: dożywianie dzieci we wszystkich szkołach, stypendia, organizacja dowozów do szkół• Aktywna działalność GKRPA• Bezpłatny dostęp do terapii uzależnień• Wysoka aktywność KGW, OSP, klubów sportowych• Możliwość kontynuowania w Gminie nauki na poziomie ponadgimnazjalnym• Duża różnorodność form wsparcia	<ul style="list-style-type: none">• Utrudniony dostęp do instytucjonalnej opieki nad osobami starszymi, przewlekle chorymi, z niepełnosprawnością (długi okres oczekiwania na miejsce)• Niezdolność gospodarstw domowych do pokrywania wydatków związanych z podstawowymi potrzebami, w tym z utrzymaniem mieszkania• Liczny odsetek osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym• Niewystarczający zasób mieszkań szczególnie socjalnych, brak mieszkań chronionych• Bariery w przestrzeni miejskiej dla osób z niepełnosprawnością• Brak dostępu do usług asystenta osoby niepełnosprawnej• Brak miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3• Słabo rozwinięta sieć komunikacyjna• Brak oferty terapeutycznej dla rodzin z problemem uzależnień, zwłaszcza kierowanej do dzieci i młodzieży• Trudności w zatrudnieniu specjalistów (psychologów, terapeutów) w OPS• Niewystarczająca ilość środków finansowych pozwalających na realizację zidentyfikowanych potrzeb w obszarze polityki społecznej• Brak placówki wsparcia dla dzieci• Akceptacja społeczna negatywnych zachowań i zjawisk, w tym przemocy,
--	---

<p>poszczególnych grup bezrobotnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korzystne walory przyrodnicze, rozwijająca się agroturystyka • Rozwinięta sieć handlowa 	<p>uzależnień, chuligaństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewielka aktywność społeczna mieszkańców, słabe zainteresowanie rozwojem wolontariatu • Niewystarczająca oferta zatrudniania młodych ludzi • Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie jakości i efektywności działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych z wykorzystaniem funduszy europejskich • Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami (OPS, Urząd Pracy, oświata, OHP, ochrona zdrowia, Policja) • Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy, w szczególności długotrwale wykluczonych z rynku pracy • Wzrost aktywności organizacji pozarządowych oraz efektywna współpraca międzysektorowa • Promowanie i rozwój wolontariatu • Tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych na rzecz osób starszych, bezdomnych, niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne tendencje demograficzne - starzenie się społeczeństwa, emigracja zarobkowa • Zjawisko „eurosieroctwa” • Niepożądane formy zatrudnienia (szara strefa) • Pogłębianie się kryzysu funkcji rodziny i osłabienie jej roli w życiu społecznym • Rosnąca liczba rodzin z problemem przemocy w rodzinie • Brak perspektyw zawodowych zwłaszcza dla młodych i wchodzących na rynek pracy • Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych • Zagrożenie ubóstwem osób starszych • Niskie świadczenia emerytalno-rentowe • Zrzucenie odpowiedzialności za opiekę nad osobami starszymi na instytucje • Wykluczenie osób starszych z życia społecznego

<ul style="list-style-type: none">• Wzmacnianie funkcji rodziny• Zwiększenie efektywności wsparcia rodzin niewydolnych przez asystenta i rodziny wspierające i zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej• Wykorzystanie dostępnych form w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych, np. Karta Dużej Rodziny• Zwiększenie liczby miejsc pracy przez rozwój turystyki i agroturystyki, rozwój ekonomii społecznej, promowanie samozatrudnienia• Wykorzystanie istniejących zasobów do realizacji zadań z zakresu polityki społecznej, w tym do utworzenia ośrodka dla seniorów i ośrodka wsparcia dla dzieci• Ograniczenie skali zjawisk uzależnień, przemocy w rodzinie i bezdomności w oparciu o nowe rozwiązania w tych obszarach• Upowszechnianie informacji dotyczących osób starszych, niepełnosprawnych i ich praw• Kształtowanie pozytywnych postaw dzieci i młodzieży w stosunku do osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów• Wdrożenie działań na rzecz zwiększenia aktywności osób starszych i niepełnosprawnych• Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	<ul style="list-style-type: none">• Rosnąca liczba osób umieszczanych w domach pomocy społecznej oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych• Ograniczony rynek pracy dla osób niepełnosprawnych• Pogłębiający się proces marginalizacji osób z niepełnosprawnością• Nasilanie się zjawiska pokoleniowego dziedziczenia biedy i wyuczonej bezradności• Wzrastające spożycie alkoholu oraz środków psychotropowych wśród nieletnich• Choroby cywilizacyjne, przejmowanie złych nawyków przez młodzież.• Delegowanie kolejnych zadań z zakresu polityki społecznej bez właściwego zabezpieczenia finansowego• Stereotypy tworzące niekorzystny klimat dla osób korzystających z wsparcia OPS
---	---

VI. WIZJA I MISJA

Wizja to wyobrażenie przedstawiające obraz rzeczywistości w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej, sytuacja, w jakiej chcielibyśmy się znaleźć wskutek realizacji misji i celów strategicznych.

Wizja Gminy to opis oczekiwanego w przyszłości stanu, do którego dążyć będą lokalne władze, jednostki organizacyjne, instytucje oraz partnerzy społeczni, wykorzystując własne możliwości i szanse pojawiające się w otoczeniu. Wizja przyświecająca realizacji niniejszej Strategii brzmi:

Gmina Chojna otwarta na potrzeby społeczności; dążąca do skutecznego rozwiązywania problemów wspólnoty przez zintegrowane działania administracji samorządowej, instytucji, stowarzyszeń jak i samych mieszkańców; wspierająca lokalne inicjatywy, w szczególności: społeczne, kulturalne i edukacyjne; a każdy mieszkaniec czuje więź i identyfikuje się ze swoją Gminą.

Misja natomiast to główny cel strategiczny, który pozwala na sukcesywne dochodzenie do założonych wyobrażeń i urzeczywistnianie wizji. Misja stanowi więc syntetycznie ujęty, kluczowy mechanizm zbliżający Gminę do wyobrażeń zapisanych w wizji i brzmi następująco:

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz stworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny i równych szans rozwoju wszystkim mieszkańcom.

Kluczowym zadaniem Gminy w obszarze polityki społecznej, jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin, które z różnych przyczyn są niesamodzielne oraz zminimalizowanie rozmiarów i skutków wszelkich zjawisk społecznie negatywnych. Wdrażanie strategii powinno uaktywnić środowiska lokalne, zintegrować mieszkańców Gminy i przyczynić się do efektywnego rozwiązywania problemów społecznych, zapewnić dostęp i umożliwić mieszkańcom rozwój we wszystkich dziedzinach życia.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i zadań szczegółowych.

VII. CELE STRATEGICZNE

CEL I.

WSPIERANIE AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ OSÓB BEZROBOTNYCH ORAZ ZAPOBIEGANIE UBÓSTWU I MARGINALIZACJI RODZIN

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI
1. Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększeniu aktywności w poszukiwaniu i podjęciu pracy	1. Opracowanie i realizacja programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	1.1 Liczba zrealizowanych programów 1.2 Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte pomocą w ramach programów/projektów	Powiatowy Urząd Pracy	2016-2022
	2. Praca socjalna z osobami długotrwale bezrobotnymi w celu zmotywowania do większej aktywności w uzyskaniu zatrudnienia	2.1 Liczba osób bezrobotnych objętych pracą socjalną 2.2 Liczba zrealizowanych kontraktów socjalnych	Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2022
	3. Budowanie sieci współpracy między instytucjami, pracodawcami i organizacjami pozarządowymi na rzecz ograniczania bezrobocia	3.1 Liczba zawartych porozumień/umów o współpracy 3.2 Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z form wsparcia 3.3 Liczba pracodawców uczestniczących w realizacji staży, prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych	Samorząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej, miejscowi pracodawcy	2016-2022

	<p>4. Wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy w tym samozatrudnienie, tworzenia spółdzielni socjalnych</p>	<p>4.1 Liczba ofert pracy 4.2 Liczba powstałych spółdzielni socjalnych 4.3 Liczba osób, które rozpoczęły własną działalność</p>	<p>Samorząd Gminy, organizacje pozarządowe</p>	<p>2016-2022</p>
<p>2. Ograniczenie negatywnych skutków bezrobocia i ubóstwa rodzin</p>	<p>1. Przeciwdziałanie uzależnieniu się od świadczeń instytucji pomocy społecznej przez prowadzenie poradnictwa i pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi problemem bezrobocia</p>	<p>1.1 Liczba rodzin objętych pracą socjalną 1.2 Liczba zrealizowanych kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi 1.3 Liczba usamodzielnionych osób/rodzin</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowy Urząd Pracy</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>2. Objęcie niezbędnym wsparciem finansowym osób/rodzin w trudnej sytuacji bytowej z powodu braku stałych źródeł utrzymania i umożliwienie im udziału we wszystkich dziedzinach życia</p>	<p>2.1 Liczba rodzin objętych wsparciem w formie zasiłków 2.2 Wysokość wydatków na pomoc finansową z powodu bezrobocia i ubóstwa 2.3 Liczba wypłacanych świadczeń rodzinnych i wychowawczych</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej, Samorząd Gminy</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>3. Podejmowanie działań na rzecz stabilizacji sytuacji mieszkaniowej rodzin</p>	<p>3.1 Liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych 3.2 Liczba rodzin, które otrzymały lokal z zasobów Gminy 3.3 Liczba rodzin zagrożonych eksmisją</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej, Samorząd Gminy</p>	<p>2016-2022</p>

	<p>4. Dożywianie dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”</p>	<p>4.1 Liczba dzieci w szkołach i przedszkolu korzystających z posiłków finansowanych przez OPS 4.2 Liczba dzieci objętych dożywianiem w czasie wakacji letnich i ferii zimowych</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej, Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej, placówki oświatowe</p>	<p>2016-2020</p>
<p>3. Zapobieganie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich</p>	<p>1. Wyrównywania szans rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych ubóstwem</p>	<p>1.1 Ilość programów realizowanych w Gminie na rzecz dzieci i młodzieży 1.2 Ilość działających świetlic środowiskowych i wiejskich 1.3 Liczba dzieci korzystających z zajęć w świetlicach</p>	<p>Samorząd Gminy, Centrum Kultury, placówki oświatowe</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>2. Świadczenie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży na podstawie ustawy o systemie oświaty</p>	<p>2.1 Liczba wypłaconych stypendiów i zasiłków szkolnych 2.2 Wielkość nakładów finansowych ponoszonych przez Gminę na wsparcie uczniów</p>	<p>Samorząd Gminy, Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej, placówki oświatowe</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>3. Poszerzanie oferty bezpłatnych ogólnie dostępnych zajęć dla dzieci i młodzieży, zapewnienie dostępu do Internetu, „Orlików”</p>	<p>3.1 Liczba zorganizowanych zajęć przez poszczególne podmioty 3.2 Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach</p>	<p>Centrum Kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe</p>	<p>2016-2022</p>

Przewidywane efekty:

- Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub/i doświadczenia zawodowego.
- Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia.
- Obniżenie stopy bezrobocia w Gminie.
- Zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych.
- Poprawa sytuacji materialnej rodzin.
- Zmniejszenie liczby rodzin korzystających z zasiłków z Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Zrównanie szans rozwoju dzieci i ich dostępu do różnych dóbr.

CEL II.

**WSPIERANIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI
W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH
I NIEZARADNYCH EKONOMICZNIE**

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI
1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym wypełnianiu funkcji	1. Wczesne diagnozowanie przez pracowników socjalnych i pedagogów problemów opiekuńczych w rodzinie	1.1 Liczba wniosków pracowników socjalnych o objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny 1.2 Liczba zgłoszonych rodzin przez wychowawców i pedagogów	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	2016-2022
	2. Zapobieganie dezintegracji rodziny i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej poprzez zapewnienie wsparcia asystenta rodziny	2.1 Liczba rodzin, objętych wsparciem asystenta rodziny 2.2 Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Ośrodek Pomocy Społecznej, kuratorzy sądowi, PCPR	2016-2022
	3. Stworzenie systemu wsparcia przez rodziny wspierające	3.1 Liczba szkoleń dla przyszłych rodzin wspierających 3.2 Liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc rodzinom niewydolnym	Ośrodek Pomocy Społecznej	2017-2022
	4. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	4.1 Liczba opracowanych i zrealizowanych programów 4.2 Osiągane wskaźniki realizacji programu	Ośrodek Pomocy Społecznej, Samorząd Gminy	2017-2022

	<p>5. Współpraca z koordynatorami pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych</p> <p>6. Podnoszenie kompetencji rodzicielskich przez organizowanie i upowszechnianie udziału w zróżnicowanych formach szkoleń np. Szkoła dla Rodziców</p>	<p>5.1 Liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych</p> <p>6.1 Liczba zrealizowanych zajęć dla rodziców</p> <p>6.2 Liczba rodziców uczestniczących w szkoleniach</p>	<p>OPS, Sąd Rejonowy, PCPR</p> <p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe</p>	<p>2016-2022</p> <p>2017-2022</p>
<p>2. Zapewnienie pomocy rodzinom w uzyskaniu stabilnej sytuacji bytowej</p>	<p>1. Wspieranie finansowe i rzeczowe rodzin w celu umożliwienia zaspokajania podstawowych potrzeb wszystkich członków rodziny</p>	<p>1.1 Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem w formie zasiłków w ramach ustawy o pomocy społecznej</p> <p>1.2 Wysokość świadczeń rodzinnych i wychowawczych wypłacanych na rzecz dzieci</p> <p>1.3 Liczba dzieci korzystających z dożywiania w szkołach</p> <p>1.4 Liczba rodzin korzystających z Kart Dużej Rodziny</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej, Samorząd Gminy, Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej, placówki oświatowe</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>2. Pomoc rodzinom niezaradnym ekonomicznie w planowaniu wydatków i realizowaniu budżetów domowych</p>	<p>2.1 Liczba rodzin objętych treningami budżetowymi</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>2016-2022</p>

	<p>3. Wspieranie rodziców w godzeniu pracy zawodowej z funkcją opiekuńczo-wychowawczą przez zapewnienie opieki dzieciom do lat 3 oraz dzieciom w wieku przedszkolnym</p>	<p>3.1 Liczba miejsc opieki dla dzieci w wieku przedszkolnym 3.2. Liczba miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3</p>	<p>Samorząd Gminy, Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe</p>	<p>2017-2022</p>
<p>3. Zapobiegania marginalizacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych przez umożliwienie pełnego udziału w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i społecznych</p>	<p>1.Organizacja czasu wolnego oraz wypoczynku letniego i zimowego</p>	<p>1.1 Liczba dzieci korzystających z zajęć w świetlicach 1.2 Liczba dzieci korzystająca z zorganizowanego wypoczynku 1.3 Liczba zorganizowanych turnusów 1.4 Liczba bezpłatnych i ogólnodostępnych zajęć i wydarzeń w Gminie dedykowanych dzieciom i młodzieży</p>	<p>Centrum Kultury, Samorząd Gminy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, GKRPA</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>2. Utworzenie dziennego ośrodka wsparcia dla dzieci i młodzieży</p>	<p>2.1 Liczba utworzonych ośrodków wsparcia dla dzieci i młodzieży 2.2 Liczba korzystających z zajęć w ośrodkach</p>	<p>Samorząd Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej,</p>	<p>2018-2022</p>
	<p>3. Rozwój współpracy instytucji i organizacji na rzecz poprawy sytuacji dzieci zaniechanych</p>	<p>3.1 Liczba organizacji na terenie Gminy realizujących działania na rzecz dzieci</p>	<p>Samorząd Gminy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Centrum Kultury</p>	<p>2016-2022</p>

Przewidywane efekty:

- Mniejsza liczba rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
- Ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- Umożliwienie powrotu dzieci do rodzin biologicznych.
- Poprawa sytuacji bytowej rodzin, szczególnie sytuacji dzieci.
- Powstanie ośrodka wsparcia dla dzieci.
- Przygotowanie rodzin wspierających.
- Powstanie miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobek, Kluby dziecięce).
- Dostosowanie liczby miejsc opieki przedszkolnej do rzeczywistych potrzeb.
- Utrwalenie współpracy instytucji i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz rodzin z dziećmi.

CEL III.

**ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB STARSZYCH
I NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI
1. Rozwijanie systemu wsparcia środowiskowego dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami	1. Rozwijanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1.1 Ilość osób objętych usługami opiekuńczymi 1.2 Ilość osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2022
	2. Rehabilitacja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi w Środowiskowym Domu Samopomocy	2.1 Liczba osób kierowanych do ŚDS 2.2 Liczba osób korzystających z usług w ŚDS	Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy	2016-2022
	3. Wspieranie rodzin w zapewnieniu opieki nad osobami przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi	3.1 Liczba korzystających ze świadczeń opiekuńczych, zasiłków dla opiekunów, specjalnych zasiłków opiekuńczych 3.2 Liczba osób objętych opieką środowiskową przez personel medyczny	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki ochrony zdrowia	2016-2022
	4. Promowanie idei wolontariatu na rzecz osób starszych oraz osób niepełnosprawnych	4.1 Liczba wolontariuszy 4.2 Liczba osób objętych pomocą wolontariuszy	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	2017-2022

<p>2. Podnoszenie aktywności osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością</p>	<p>1. Utworzenie dziennego ośrodka wsparcia dla seniorów i/lub klubów seniora</p>	<p>1.1 Liczba utworzonych ośrodków 1.2 Liczba korzystających z oferty ośrodka/klubu</p>	<p>Samorząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, organizacje pozarządowe</p>	2018-2022
	<p>2. Organizowanie imprez integracyjnych dla seniorów oraz wzmacniających więzi międzypokoleniowe</p> <p>3. Tworzenie warunków ograniczających zjawisko bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych</p>	<p>2.1 Liczba przedsięwzięć dedykowanych seniorom</p> <p>3.1 Liczba projektów w zakresie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami 3.2 Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących pracę</p>		<p>Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy</p>
<p>3. Wyrównywanie szans seniorów oraz osób niepełnosprawnych w dostępie do dóbr</p>	<p>1. Zapewnienie dostępu do Zachodniopomorskiej Karty Seniora</p>	<p>1.1 Liczba wydanych Kart</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	2016-2022
	<p>2. Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej</p>	<p>2.1 Liczba zrealizowanych wniosków</p>	<p>Samorząd Gminy</p>	2018-2022
	<p>3. Przygotowanie mieszkań chronionych dla osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu</p>	<p>3.1 Liczba utworzonych mieszkań chronionych 3.2 Liczba osób korzystających z mieszkania chronionego</p>	<p>Samorząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	2018-2022

	4. Rozwijanie usług transportowych dla osób starszych oraz niepełnosprawnych	4.1 Liczba zrealizowanych usług	Samorząd Gminy, Administracja Szkół i Infrastruktury Społecznej	2016-2022
	5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz seniorów	5.1 Liczba organizacji pozarządowych 5.2 Liczba zadań publicznych zleczanych organizacjom	Samorząd Gminy, organizacje pozarządowe, OPS, ŚDS	2018-2022
	6. Podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat niepełnosprawności oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób starszych oraz niepełnosprawnych	6.1 Liczba kampanii społecznych	OPS, ŚDS organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	2016-2022
	7. Wspieranie osób starszych i osób z niepełnosprawnością w uzyskaniu dostępu do przysługujących im ulg i uprawnień	7.1 Liczba osób objętych poradnictwem	OPS we współpracy z PCPR	2016-2022

Przewidywane efekty:

- Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
- Wyrównywanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych.
- Efektywna rehabilitacja społeczna.
- Zwiększenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych.
- Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej.
- Zapewnienie dziennej opieki dla osób wymagających wsparcia.
- Zmiana postaw społecznych wobec osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.

CEL IV.

**PODNOSZENIE JAKOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ
ZAPOBIEGANIA WYSTĘPOWANIU DYSFUNKCJI ORAZ OGRANICZANIA
ICH SPOŁECZNYCH SKUTKÓW**

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI
1. Ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej oraz minimalizacja jej następstw	1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	1.1 Stopień realizacji zadań określonych w Programie 1.2 Liczba procedur Niebieskiej Karty realizowanych w Gminie	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy	2016-2022
	2. Udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom doświadczającym przemocy	2.1 Liczba rodzin doświadczających przemocy objętych pomocą grup roboczych 2.2 Liczba rodzin korzystających z porad specjalistów	OPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, Policja, Sąd, kuratorzy	2016-2022
	3. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z rodzinami doświadczającymi przemocy	3.1 Liczba zrealizowanych szkoleń dla osób pracujących w obszarze przemocy domowej	Policja, OPS, oświata, ochrona zdrowia, GKRPA, organizacje pozarządowe	2016-2022
	4. Rozwijanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4.1 Liczba podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz ograniczania zjawiska przemocy domowej 4.2 Liczba kampanii społecznych	Policja, OPS, oświata, ochrona zdrowia, GKRPA, organizacje pozarządowe, kościoły	2016-2022

<p>2. Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom/ rodzinom dotkniętym problemem uzależnień</p>	<p>1. Podejmowanie działań i realizacja programów profilaktycznych szczególnie skierowanych do młodzieży i dzieci</p>	<p>1.1 Liczba zrealizowanych programów 1.2 Liczba dzieci uczestniczących w koloniach/feriach profilaktycznych</p>	<p>GKRPA, placówki oświatowe, OPS, Zespół Interdyscyplinarny</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i zapewnienie wysokiej jakości pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom</p>	<p>2.1 Liczba osób zgłoszonych do GKRPA 2.2 Liczba osób podejmujących leczenie 2.3 Liczba osób i rodzin korzystających z Punktu konsultacyjnego</p>	<p>OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>3. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>3.1 Stopień realizacji Programu 3.2 Wysokość nakładów finansowych na realizację Programu</p>	<p>Samorząd Gminy, GKRPA, OPS, organizacje pozarządowe</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>4. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii</p>	<p>4.1 Stopień realizacji Programu 4.2 Wysokość nakładów finansowych na realizację Programu</p>	<p>Samorząd Gminy, GKRPA, OPS, organizacje pozarządowe</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>5. Podnoszenie wiedzy i umiejętności w zakresie diagnozowania oraz pomocy w związku z nowymi zjawiskami w obszarze uzależnień</p>	<p>5.1 Liczba szkoleń i warsztatów dla osób zaangażowanych w pomoc 5.2 Liczba warsztatów dla rodziców i opiekunów</p>	<p>Samorząd Gminy, Policja, placówki oświatowe</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>6. Wspieranie działalności grup wsparcia</p>	<p>6.1 Liczba grup wsparcia 6.2 Liczba zrealizowanych projektów</p>	<p>Samorząd Gminy, GKRPA</p>	<p>2016-2022</p>

<p>3. Ograniczenie występowania zjawiska bezdomności</p>	<p>1. Aktualizacja i realizacja Programu pomocy osobom bezdomnym i przeciwdziałania zjawisku bezdomności w Gminie Chojna</p>	<p>1.1 Liczba osób bezdomnych w Gminie 1.2 Liczba osób, które uzyskały lokal z zasobów komunalnych 1.3 Liczba osób kierowanych do schronisk</p>	<p>Samorząd Gminy, OPS, organizacje pozarządowe</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>2. Profesjonalna kompleksowa pomoc z wykorzystaniem indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności</p>	<p>2.1 Liczba zrealizowanych programów 2.2 Liczba osób bezdomnych aktywizowanych zawodowo 2.3 Liczba osób bezdomnych podejmujących walkę z uzależnieniami</p>	<p>OPS, GKRPA, PUP</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>3. Wspieranie finansowe osób/rodzin zagrożonych bezdomnością oraz osób bezdomnych</p>	<p>3.1 Liczba osób/rodzin objętych wsparciem finansowym 3.2 Wysokość nakładów finansowych na pomoc bezdomnym zagrożonym bezdomnością</p>	<p>Samorząd Gminy, OPS</p>	<p>2016-2022</p>
<p>4. Realizacja działań na rzecz skutecznej readaptacji społecznej osób opuszczających zakłady karne</p>	<p>1. Praca socjalna z osobami opuszczającymi zakłady karne ukierunkowane na usamodzielnienie i włączenie w życie społeczne</p>	<p>1.1 Liczba osób objętych pracą socjalną, w tym w oparciu o kontrakt socjalny</p>	<p>OPS, kuratorzy</p>	<p>2016-2022</p>
	<p>2. Aktywizacja zawodowa i pomoc w uzyskaniu</p>	<p>2.1 Liczba osób objętych aktywizacją 2.2 Liczba osób uzyskujących</p>	<p>PUP, OPS</p>	<p>2016-2022</p>

	niezależności finansowej	zatrudnienie		
	3. Umożliwienie podjęcia lub kontynuacji terapii	3.1 Liczba osób korzystających z terapii	OPS, GKRPA Grupa AA, Punkt konsultacyjny	2016-2022
5. Wspieranie inicjatyw oddolnych mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców	1. Wspieranie aktywności organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej w realizacji projektów z różnych obszarów życia społecznego	1.1 Liczba zadań zleczonych organizacjom pozarządowym 1.2 Liczba realizowanych projektów 1.3 Wielkość środków finansowych (własnych i pozyskanych)	Samorząd Gminy, organizacje pozarządowe, OPS, ASiIS, Centrum Kultury	2016-2022
	2. Podejmowanie działań na rzecz upowszechniania pomocy sąsiedzkiej i tworzenia grup wsparcia	2.1 Liczba działających grup samopomocowych	Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2022
	3. Stworzenie sprawnie działającego systemu informacyjnego	3.1 Liczba punktów informacyjnych i doradczych 3.2 Liczba broszur, ulotek, publikacji	Samorząd Gminy , OPS, placówki oświatowe	2016-2022
6. Podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz wspierania mieszkańców w pokonywaniu trudności	1. Rozwój zasobów instytucjonalnych i kadrowych pomocy społecznej	1.1. Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych 1.2. Liczba asystentów rodziny w strukturze OPS 1.3 Liczba wykwalifikowanych opiekunów	Samorząd Gminy , OPS	2016-2022
	2. Podniesienie kwalifikacji kadr pomocy społecznej	2.1 Liczba organizowanych szkoleń 2.2 Liczba	OPS	2016-2022

	i zapobieganie wypaleniu zawodowemu	pracowników podnoszących kwalifikacje zawodowe 2.3 Liczba przeprowadzonych superwizji		2017-2022
	3. Utworzenie w strukturze OPS zespołów pracy socjalnej z udziałem specjalistów	3.1 Liczba działających zespołów 3.2 Liczba rodzin objętych pracą zespołów	OPS	2018-2022

Przewidywane efekty:

- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.
- Mniejsza liczba rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
- Ograniczenie liczby osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.
- Umożliwienie powrotu osobom opuszczającym zakłady karne do pełnego i samodzielnego życia.
- Poprawa sytuacji rodzin dotkniętych problemem uzależnienia.
- Zwiększenie dostępności terapii indywidualnej i grupowej w zakresie uzależnień.
- Zwiększenie wrażliwości społecznej na problemy współmieszkańców.
- Rozwinięcie współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Pozyskiwanie dodatkowych środków w ramach realizowanych projektów.
- Podnoszenie jakości i dostępności usług świadczonych przez kadrę pomocy społecznej.
- Rozwijanie wielokierunkowego systemu rozwiązywania problemów społecznych.
- Utrwalenie współpracy instytucji i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców.

VIII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie oraz pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań.

Zakłada się, że ramy finansowe obejmują lata 2016-2022, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele strategiczne i zadania szczegółowe.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu Gminy
- środki przekazane Gminie z budżetu państwa (dotacje)
- środki uzyskane w związku z realizacją programów rządowych
- środki funduszy krajowych (PFRON)
- środki pozyskane w ramach realizacji projektów systemowych i konkursowych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe
- środki finansowe pozyskane z innych, nie wymienionych wyżej źródeł.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest procesem, w który zaangażowane powinny być wszystkie podmioty działające w obszarach objętych Strategią.

Istotnym elementem realizacji założeń i celów Strategii jest monitoring jej wdrażania.

Monitoring to proces zbierania informacji i systematyczne badanie, które opiera się na pytaniach: czy wdrażanie Strategii przebiega zgodnie z planem, czy udaje się osiągać zamierzone rezultaty.

Prowadzony monitoring pozwala ocenić postępy z prowadzonych działań, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza realizacja Strategii a następnie pozwala na bieżącą modyfikację działań, modyfikację harmonogramu i budżetu, tak by w razie potrzeby umożliwić dostosowanie usług publicznych do zmieniających się okoliczności.

Jednym z narzędzi procesu monitorowania Strategii będzie, każdego roku przedkładana Radzie Gminy, *ocena zasobów pomocy społecznej* przygotowywana w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Istotnym narzędziem monitoringu Strategii będzie również analiza sprawozdań rzeczowo - finansowych oraz z efektów pracy innych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Monitorowane będą również określone wskaźniki realizacji działań przypisane każdemu z wyznaczonych celów strategicznych.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii.

Ewaluacja – systematyczne badanie wartości albo cech konkretnego programu, planu, działania z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia.

Ewaluacja odpowiada na pytanie: czy i w jaki sposób udało się osiągnąć zamierzone rezultaty oraz w jakim stopniu pozwoliły one na realizację celów Strategii.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych związanych bezpośrednio z realizacją niniejszej Strategii.

Uzyskanie opinii na temat rzeczywistych rezultatów Strategii oraz czynników, które przyczyniły się do ich osiągnięcia oraz identyfikacja dobrych praktyk będzie też przydatna w przyszłym planowaniu i zarządzaniu Strategią.

X. PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chojna na lata 2016-2022 stanowi scenariusz interwencji samorządu terytorialnego Gminy, jego jednostek organizacyjnych oraz partnerów społecznych w obszarze pomocy społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców.

Wykluczenie społeczne to sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie, zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

W myśl nowego podejścia zinstytucjonalizowana pomoc społeczna oferuje pomoc finansową tylko jako instrument początkujący proces umożliwiający osobom, rodzinom i całemu społeczeństwu przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych. Skuteczność tego procesu wymaga zespolonych i skoordynowanych działań w oparciu o interdyscyplinarną i wieloaspektową pracę instytucji publicznych i organizacji pozarządowych przy aktywnym

współdziałanie społeczności lokalnej. Duże znaczenie ma trafne zidentyfikowanie potrzeb a także racjonalizacja działań z jak najlepszym wykorzystaniem posiadanych zasobów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Chojna na lata 2016 – 2022 została dostosowana do zidentyfikowanych potrzeb społecznych.

Zaplanowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i uzupełnione o nowe rozwiązania.

Wytyczone działania uwzględniają możliwości finansowe i zakładają zaangażowanie oraz współpracę samorządu, jednostek organizacyjnych oraz organizacji społecznych. Koordynatorem realizacji zapisów Strategii będzie Ośrodek Pomocy Społecznej.

Strategia będzie podlegać okresowej weryfikacji i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społecznoekonomiczną i przepisami prawa.